

Luhangan kunta

Talousarvio vuodelle 2026

Suunnitelmavuodet 2026–2028

Kunnanhallitus 8.12.2025

Kunnanvaltuusto 16.12.2025

Hyväksytty valtuustossa 16.12.2025

1 Sisällys

2	Kunnanjohtajan katsaus	4
3	Taloussuunnitelman perustelut.....	5
3.1	Talouden lähtökohdat vuodelle 2026	5
3.2	Luhangan kunnan talouden aikaisempi kehitys	5
3.3	Väestö	6
3.4	Vuoden 2026 talousarvion lähtökohdat ja keskeiset painopistealueet.....	6
3.5	Taloussuunnitelman 2027–2028 perusteet.....	6
3.6	Erityiset valtuudet	7
4	Kunnan toiminta-ajatus, tehtävät ja yleistavoitteet.....	7
5	Henkilöstö.....	9
6	Käyttötalousosa	10
6.1	Keskusvaalilautakunta	10
6.2	Kunnanvaltuusto.....	11
6.3	Tarkastuslautakunta	11
6.4	Yleishallinto	12
6.4.1	Kunnanhallitus.....	12
6.4.2	Kunnallisverotus	12
6.4.3	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	13
6.4.4	Työllisyys palvelut 2026	15
6.4.5	Keskustoimisto ja tietohallinto	16
6.4.6	Henkilöstöhallinto	17
6.4.7	Elinkeinotoiminnan kehittäminen	17
6.4.8	Maaseututoimi	18
6.5	Sivistystoimi.....	18
6.5.1	Sivistystoimen hallinto	18
6.5.2	Varhaiskasvatus vuonna 2025 ja suunnitelmavuodet 2026–2027	19
6.5.3	Perusopetus vuonna 2026 ja suunnitelmavuodet 2027–2028	21
6.5.4	Yleissivistävä koulutus	24
6.5.5	Kulttuuritoimi.....	24
6.5.6	Vapaa-aikatoimi.....	25
6.6	Tekninen toimi	27
6.6.1	Rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu ja ympäristöterveydenhuolto	27
	Rakennusvalvonta	28
6.6.2	Hallinto ja suunnittelu	29
6.6.3	Liikenneväylät ja puistot	30

6.6.4	Yhdyskuntasuunnittelu	31
6.6.5	Maa- ja metsätilat sekä lämpölaite	32
6.6.6	Jätehuolto vuonna 2026 ja suunnitelmavuodet 2027–2028	33
6.6.7	Keskuskeittiö	34
6.6.8	Kiinteistöt.....	35
7	Investointiosa 2026 (suunnitelmavuodet 2027–2028).....	43
7.1	Luhangan päiväkotia 1.350.000 € (sis. hankevarausta 120.000)	43
7.2	Koulukiinteistön lämmitysjärjestelmän uudistus: (300.000 €, ei laskelmissa)	45
7.3	Vesijätön lunastus Kesäime-tilan rannoilta 15.000 €	45
7.4	Suunnitelmavuodet 2027–2028:	45
8	Rahoitusosa 2026 (Suunnitelmavuodet 2027–2028).....	46
8.	YHTEENVETO VUODEN 2026 TALOUSARVIOSTA	48

2 Kunnanjohtajan katsaus

Luhangan kunnassa katsomme tulevaan luottavaisina. Vaikka talouden liikkumavara on niukka, ei ole mitään syytä epäroidä, ettemmekö pystyisi jatkamaan sitä jo pitkän historian omaavaa kehityskulkua, jonka ydinajatuksena on omillaan toimeentuleva Luhanka. Jokainen kunnan työntekijä, luottamushenkilö, yhteistyökumppani ja yrittäjä on osa tätä tarinaa.

Kohti uutta

Viime vuodet ovat olleet kuntakentällä muutosten vuosia. Historiallisen isot uudistukset sote-palveluissa ja TE-palveluissa ovat muovanneet kunnan olemusta ja perustehtävää uusiksi. Samaan aikaan kuntien talous on kohdannut isoja ja monisyisiä haasteita. Tähän talousarvioon sisältyvillä ja määrätietoisilla askelmerkeillä ja kehittämistoimilla onnistumme kuitenkin katsomaan tulevaisuuteen valoisasti. Luhangassa tehdään keväällä isompia linjauksia kiinteistöihin liittyen. Merkittäviä asioita tulee linjattavaksi kuten esimerkiksi, kunnanviraston ja Tuuliharjun kohtalo. Kunnan tytäryhtiöistä Luhangan vesihuolto Oy:tä kehitetään edelleen kohti parempaa hallittavuutta. Yhtiön tulee saattaa taksoitus sille tasolle, että se vastaa vesihuolto- ja osakeyhtiölain vaatimuksia. Näiltä osin työtä on vielä tehtävänä esimerkiksi saattamalla vahvistetulla toiminta-alueella olevat kiinteistöt vesihuollon piiriin.

Kehittämistä ja hyvinvointia

Vuosi 2026 tuo mukanaan monia ilonaiheita ja uudistuksia. Alkuvuoden aikana yhdessä päivitettävällä strategisella Luhanka terävöittää suuntaa ja tavoitteita, joiden eteen teemme kunnassa töitä. Taloudellisesti pienin resurssien toimien on priorisoitava kaikkea tekemistä ja keskittää rajalliset resurssit kunnan ydintehtäviin, niiden laatuun ja henkilöstön työhyvinvointiin. Talousarvionpanostukset kohdistuvat kunnan arjessa laadukkaaseen opetukseen, varhaiskasvatukseen ja hyvinvointiin.

Investoinnit – panostuksia tulevaisuuteen

Talousarvio sisältää historiallisen panostuksen tulevaisuuteen - Luhangan kunnan ensimmäinen päiväkotitoiminta. Varhaiskasvatusikäisten lasten määrä on kehittynyt hienosti viime vuosina ja nykyisten tilojen ollessa käyttöikänsä päässä varmistamme laadukkaan kasvuympäristön uudella päiväkotirakennuksella.

3 Taloussuunnitelman perustelut

3.1 Talouden lähtökohdat vuodelle 2026

Marraskuussa 2025 saatu tieto valtionosuusuudistuksen kariutumisesta tarkoittaa sitä, että Luhangan kunnan valtionosuuden laskentatapa säilyy lähivuodet nykyisellään, mikä on merkittävä etu Luhangan kunnalle.

Talousarvio 2026 on laadittu alijäämäiseksi joskin tiedossa on satunnaisia tuloja, joita ei ole kirjattu. Taloussuunnitteluun tuovat haasteita muun muassa te-uudistus, valtionosuusuudistuksen lykkääntyminen, mahdollinen kiinteistöverotuksen uudistus. Näillä näkymin soteikiinteistöjä ei olla yhtiöittämässä Luhangassa. Kunnat ovat tällä hetkellä tilanteessa, jossa niiden toimintaedellytyksiin kohdistuu useita merkittäviä epävarmuustekijöitä. Rahoituksen suhteen verotulot on arvioitu Kuntaliiton syyskuun veroennustekehikon pohjalta varovaisuuden periaatetta noudattaen. Valtionosuudet on arvioitu kuntaliiton laskelman mukaisesti.

Valtionosuusuudistus ei ehdi päivittyä taloussuunnitelmavuosille 2027–2028. Kuntatalouden katsotaan olevan terveellä pohjalla, jos vuosikate kattaa poistot säännöllisesti 100 %:sti. Talous on puolestaan kriisissä, jos vuosikate painuu säännöllisesti negatiiviseksi.

Korkotaso pysyi useita vuosia poikkeuksellisen matalalla tasolla. Mutta nyt korkotaso on noussut Ukrainan sodan ja sen vaikutusten vuoksi, nyt myös taas laskenut yleisen korkotason myötä alemmalla tasolle. Kunnan korkokulut pysyvät hajautetun lainasalkun ja pienen lainamäärän vuoksi kuitenkin jatkossakin lainojen suhteen kohtuullisina.

3.2 Luhangan kunnan talouden aikaisempi kehitys

Kunnan taloutta painoi vuonna 2019 iso takausvastuun realisoituminen. Laajakaista kaikille - hankkeen johdosta muodostuneen yhtiön saamatta jääneet valtiontuet ajoivat yhtiön tilanteeseen, jossa yhtiön lainataakka lankesi takauksien antajien maksettavaksi. Samasta syystä johtuen kunta joutui ottamaan vuonna 2020 15 vuoden lainan suuruudeltaan 1.100.000 euroa. Sote uudistuksen jälkeisen rahoitusmekanismivirheen takia Luhanka on saanut edelleen merkittävää valtionosuutta.

	TP 2024	TP 2023	TP 2022	TP 2021	TP 2020	TP 2019
Asukasluku 31.12.	711	701	693	703	699	690
Tuloveroprosentti	6,4	5,86	18,5	18,5	18,5	18,5
Valtionosuudet	806	677	2511	2638	2954	
Verotulot	1863	1819	3138	3110	2650	2645
Vuosikate	609	86	234	516	886	57
Poistot	461	187	214	221	233	248
Investoinnit	0	68	12	47	69	54
Pitkäaikaiset lainat	2087	2290	2494	2694	2895	1959
Vuosikate % poistoista	132	46	110	233	380	23
Lainat euroa/asukas	2936	3268	3599	3833	4142	2839
Yli-/alijäämä 1000	160	-250	53	300	653	-1301

3.3 Väestö

Vuoden 2025 lokakuussa kunnassa oli asukkaita 682 henkilöä. Muutos vuodentakaiseen lokakuuhun on 22 henkilöä negatiivinen (-3,1%).

3.4 Vuoden 2026 talousarvion lähtökohdat ja keskeiset painopistealueet

1. Talousarvio toteuttaa Luhangan kunnan strategiaa, kunnan tehtäviä ja tavoitteita.
2. Kunnan tuloveroprosentti on 5,90 %
3. Kiinteistöveroprosentit ovat

yleinen rakennuksen vero	1,30 %
yleinen maapohjan vero	1,30 %
vakituiset asuinrakennukset	0,50 %
muut asuinrakennukset	1,30 %
yleishyödylliset yhteisöt	0,00 %
rakentamattomat rakennuspaikat	6,00 %
voimalaitoksen kiinteistöveroprosentti	3,10 %

4. Verotulot ja valtionosuudet

Rahoituksen suhteen verotulot ja valtionosuudet on arvioitu kuntaliiton ja valtiovaranministeriön ennusteen mukaisesti. Valtionosuusarvio perustuu 23.9.2025 julkaistuun ennakkolaskelmaan peruspalvelujen valtionosuudesta vuonna 2026. Valtionosuus toteutuu yhtenä rahoituseränä, josta lasketaan vähennyserinä kunnan osuus ammatilliseen koulutukseen sekä kotikuntakorvausmenojen ja kotikuntakorvaustulojen erotus. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus maksaa valtionosuudet kootusti yhtenä kokonaisuutena viimeistään jokaisen kuukauden 11. päivänä. Valtionosuusmaksatus sisältää seuraavat erät:

- kunnan peruspalvelujen valtionosuus, esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaukset, verotulomenetyksen korvaus sekä opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus.

Valtionosuusarvio vuodelle 2026 on edellä mainituin perustein 1,004 milj. € (oli 2025 0,970 milj. €.)

Valtionosuudet v. 2021–2024, arvio 2025 ja 2026

Vuosi	2026	2025	2024	2023	2022	2021
Arvio	1004	970	886	660	2.499	2.630
Toteutunut		865	806	677	2.510	2.630

5. Kunta myy enintään kolme asunto-osakehuoneistoa vapaille markkinoille.
6. Talousarvioon ei ole merkitty satunnaisia tuottoja.

3.5 Taloussuunnitelman 2027–2028 perusteet

Talouden suunnittelua tulisi tehdä huolimatta siitä, että kunnan toimintaedellytyksiin liittyy huomattavia epävarmuustekijöitä. Muun muassa valtionosuusuudistuksen lykkääntyminen, sote-kiinteistöjen lailla säädetyn vuokra-ajan loppuminen ja TE-

uudistuksen toteutuminen ovat seikkoja, joilla on kunnan talouteen huomattavan suuria vaikutuksia.

3.6 Erityiset valtuudet

Kunnanhallituksen luotonmyöntövaltuudet vuodelle 2026

Kunnanvaltuusto myöntää kunnanhallitukselle 100.000 €:n luotonmyöntö-valtuudet sekä valtuudet näiden luottojen koron määrittelyyn leader- hankkeiden sekä muiden hankkeiden tai tytäryhtiöiden lyhytaikaista (3 vuotta) rahoittamista varten.

Kunnanhallituksen valtuudet sijoitustoimintaa varten vuodelle 2026

Kunnanvaltuusto myöntää kunnanhallitukselle valtuudet osallistua kassavaroilla sijoitustoimintaan yhtiöissä, joissa kunnalla on osakeomistuksia. Näillä valtuuksilla kunta voi osallistua osakeanteihin tai käyttää yhtiöissä lunastusoikeutta.

Yleishallinto s/u	Tilinpäätös	Ta+muutos	Talousarvio	Muutos	
Määräraha-aulukko	2024	2025	2026	2025-2026	%
				euroa	
Toimintatulot	34 705	5 000	3 000	-2 000	-40,0 %
Toimintamenot	-599 484	-656 868	-789 389	-132 521	20,2 %
Toimintakate	-564 779	-651 868	-786 389	-134 821	20,6 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-564 779	-651 868	-784 689	-132 821	20,4 %
Erittely yleishallinnon nettomäärärahoista:					
Vaalit	-4 316	-12 012	0	12 012	-100,0 %
Kunnanvaltuusto	-8 055	-18 900	-21 261	-2 361	12,5 %
Tarkastuslautakunta	-6 243	-5 800	-9 450	-3 650	62,9 %
Kunnanhallitus	-526 511	-593 856	-737 278	-143 422	24,2 %
Elinkeino toiminnan kehittäminen	-8 428	-10 300	-8 500	1 800	-17,5 %
Maaseutulausakunta	-11 226	-11 000	-9 900	1 100	-10,0 %

4 Kunnan toiminta-ajatus, tehtävät ja yleistavoitteet

Luhanka on hyvä kunta asua, tehdä työtä ja viettää vapaa-aikaa.

Kunnan toiminta-ajatuksena on hyvinvoinnin edistäminen alueellaan. Kunnan tehtävänä on peruspalveluiden järjestäminen asukkailleen. Peruspalveluja ovat:

- Peruskoulu
- Kirjasto
- Kansalaisopisto
- Ympäristöterveydenhuolto
- Tekninen toimi, rakennustarkastus, ympäristötarkastus
- Maaseututoimi

- Kunnanvirasto (kuntalaisten palvelupiste, yleishallinto)
- Työllisyyden hoito ja kotouttaminen

Peruspalvelut kunta järjestää sekä omana tuotantona että ostopalveluina.

Kunnan omana lähipalveluna toteutuvat:

- Varhaiskasvatus
- Alakoulu Tammijärvellä
- Kirjasto; Kylätalon kirjasto ja Tammijärven kirjasto
- Tekninen toimi, (lämpölaitos, infrastruktuurin ylläpito ja kehittäminen)
- Ruokahuolto
- Ympäristötarkastus
- Kunnanvirasto (kuntalaisten palvelupiste, yleishallinto)

Kunnan järjestäminä ostopalveluina toteutuvat:

- Varhaiskasvatuksen palveluiden hankinta yksityiseltä palveluntuottajalta palvelusetelillä.
- Työterveyshuolto (Työterveys Aalto)
- Ympäristöterveydenhuolto (Jyväskylän ympäristöterveydenhuolto)
- Varhaiskasvatuksen vuorohoito (seutukunnallinen yhteistyö, Korpilahden päiväkoti)
- Maaseututoimi (Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alue / Laukaa)
- Kansalaisopisto (Jyväskylä)
- Talous ja palkkahallinto (Monetra Keski-Suomi Oy)
- Rakennusvalvonta (Joutsan kunta)
- Työllisyyden hoito (Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalue)

Luhangan kunta osallistuu Leader-ohjelmaan Maaseutukehitys ry:n kautta.

Kunnan tavoitteena on toimintakykyinen, aktiivinen sekä tasapainoinen ja turvallinen kunta. Tämän perustavoitteen toteutumiseksi kunta asettaa seuraavat tavoitteet:

1. Kuntaa kehitetään laadukkaasti käytettävissä olevien resurssien sekä kuntalaisten palvelutarpeiden mukaisesti.
2. Kunta seuraa aktiivisesti muuttuvaa toimintaympäristöä ja kehittää muutosvalmiuttaan sekä organisaation joustavuutta vastaamaan muutosten haasteisiin. Vuonna 2026 on tarkoitus linjata ja vahvistaa kunnan omistamien ja käytössä olevien kiinteistöjen käyttöä ja tavoitetilaa sekä vahvistaa varhaiskasvatuksen palvelumuoto ryhmäperhepäivähoidon ja päiväkodin väliltä.

5 Henkilöstö

Seuraavassa taulukossa esitetään henkilöstön määrä hallintokunnittain. Henkilöt on merkitty taulukkoon toimenkuvan päätehtävän mukaisesti. Henkilötyövuosia kertyy 19. Sijaisuudet hoidetaan ensisijaisesti sisäisin järjestelyin. Koululla ja varhaiskasvatuksessa alle 5 päivän sairauspoissaolot pyritään järjestämään sisäisesti ilman ulkopuolista sijaisjärjestelyä.

Henkilöstö vuonna 2026

Hallintokunta	Vakinaiset	Määräaikaiset
Yleishallinto - Kunnanjohtaja 1 - Hallintosihteeri 1	2	
Hyvinvointi- ja sivistystoimi - Hyvinvointijohtaja 1 - Koulunjohtaja 1 - Opettajat 3 - Koulunkäynninohjaaja 1 - Kirjastonhoitaja 1 - Varhaiskasvatus 3	10	- Lastenhoitaja 1
Tekninen toimi - Tekninen johtaja 1 - Kiinteistöhoitaja 2 - Toimistosihteeri 1 - Siivooja 1 - Ruokapalveluvastaava 1	6	
Yhteensä	18	1

6 Käyttötalousosa

6.1 Keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakunta vastaa vaalien järjestämisestä huolehtimalla vaalien valmistelutoimenpiteistä, ennakkoäänestyksen järjestämisestä ja ennakkoäänestysasiakirjojen tarkastamisesta. Varsinaisen äänestyspäivän äänestyksen järjestämisestä vastaavat vaalilautakunta keskusvaalilautakunnan ohjauksesta. Alue- ja kuntavaaleissa keskusvaalilautakunta huolehtii lisäksi ennakkoäänten laskennasta ja kaikkien äänten tarkastuslaskennasta. Kuntavaaleissa keskusvaalilautakunta huolehtii vielä ehdokashakemusten vastaanotosta ja tarkastamisesta, ehdokaslistojen yhdistelmän laatimisesta, vaalien tuloksen vahvistamisesta ja tiedottamisesta.

Äänestysaluejakoon tehtiin muutos syksyllä 2023. Jatkossa Luhangassa on vain yksi äänestysalue. Vuonna 2026 ei ole säännönmukaisia vaaleja.

Keskusvaalilautakunta	Tilinpäätös	Ta+muutos	Talousarvio	Muutos	
Määrärahataulukko	2024	2025	2026	2025-2026	%
				euroa	
Toimintatulot	7 500	0	0	0	100,0 %
Toimintamenot	-11 816	-12 012	0	12 012	-100,0 %
Toimintakate	-4 316	-12 012	0	12 012	-100,0 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-4 316	-12 012	0	12 012	-100,0 %

6.2 Kunnanvaltuusto

Kunnanvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Perustana ovat kuntalain mukaiset tavoitteet huolehtia kuntalaisten hyvinvoinnista ja kestävästä kehityksestä. Valtuusto vahvistaa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja seuraa niiden toteutumista. Valtuusto pitää kokousten lisäksi seminaareja, joissa käsitellään kunnan talousarvioita strategisia linjauksia, keskeisiä hankkeita ja ajankohtaisia kysymyksiä. Valtuuston budjettiin on lisätty vuotuinen seminaarimatka. Valtuuston menot koostuvat valtuuston työskentelyyn liittyvistä menoista ja kokouspalkkioista.

Kunnanvaltuusto	Tilinpäätös	Ta+muutos	Talousarvio	Muutos	
Määräraha-aulukko	2024	2025	2026	2025-2026	%
				euroa	
Toimintatulot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintamenot	-8 055	-18 900	-21 261	-2 361	12,5 %
Toimintakate	-8 055	-18 900	-21 261	-2 361	12,5 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-8 055	-18 900	-21 261	-2 361	12,5 %

6.3 Tarkastuslautakunta

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavan ajan hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Tilintarkastuspalvelut kunta ostaa valtuuston päätökseen mukaisesti Mikkelin tilintarkastus Oy:ltä. Vastuunalaisena tilintarkastajana toimii JHT, HT-tilintarkastaja Mika Mikkonen. Tilintarkastajan tehtävänä on tarkastaa kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös hyvää tilintarkastustapaa noudattaen.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on seurata tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista, valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, miten valtuuston tilikaudelle asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet.

Tarkastuslautakunta	Tilinpäätös	Ta+muutos	Talousarvio	Muutos	
Määräraha-aulukko	2024	2025	2026	2025-2026	%
				euroa	
Toimintatulot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintamenot	-6 243	-5 800	-9 450	-3 650	62,9 %
Toimintakate	-6 243	-5 800	-9 450	-3 650	62,9 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-6 243	-5 800	-9 450	-3 650	62,9 %

6.4 Yleishallinto

Toiminnan kuvaus / palveluajatus

Osasto sisältää kunnanhallituksen, kunnallisverotuksen, toimikunnat yhteistoimintaosuudet ja jäsenmaksut, yleishallinnon avustukset, huomionosoitukset ja edustuksen, kuntamarkkinoinnin, työllisyyden hoidon, terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen sekä varautumisen.

Yleishallinto on tukipalvelu, joka vastaa kunnan keskeisimmistä päätöksistä, niiden valmistelusta ja toimeenpanosta sekä tuottaa toimialaansa kuuluvia asiantuntijapalveluja. Valtuuston ja kunnanhallituksen lisäksi yleishallinnon toimintoja ovat toimisto- ja talouspalvelut, tietohallinnon ylläpito sekä asumispalvelut. Hallintokunnan vastuulla on myös vaaliasioiden valmistelu- ja toimeenpanoasiat sekä sisäiset palvelut, mm. tietohallinto ja tarvikehankinnat.

Yleishallinto	Tilinpäätös	Ta+muutos	Talousarvio	Muutos 2025- 2026	
Määräraha- taulukko	2024	2025	2026	euroa	%
Toimintatulot	27 060	5 000	3 000	-2 000	-40,0 %
Toimintamenot	-553 571	-598 856	-740 278	-141 422	23,6 %
Toimintakate	-526 511	-593 856	-737 278	-143 422	24,2 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-526 511	-593 856	-737 278	-143 422	24,2 %

6.4.1 Kunnanhallitus

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus seuraa ja valvoo lautakuntia, palvelujen järjestämistä ja palvelutuotantoa sekä asetettujen tavoitteiden toteutumista. Kunnanjohtaja johtaa kunnan hallintoa, taloudenhoitoa sekä muuta toimintaa kunnanhallituksen alaisena viranhaltijana. Kunnanjohtajan toimintakulut kirjataan kunnanhallituksen menokohtaan.

Vuonna 2026 kunnanhallitus vastaa ennen kaikkea kunnan valmissuunnitelman päivittämisestä ja valmiuskoulutuksista. Hyvinvointialueen aiheuttamien muutosten johtaminen on edelleen keskeistä toimintaa sekä työllisyyspalveluiden integrointi kunnan palveluihin.

6.4.2 Kunnallisverotus

Kunnallisverotuksen määräraha määräytyy verohallintolain mukaisesti sisältäen kunnan osuuden verotuskustannuksista.

6.4.3 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Toiminnan kuvaus / palveluajatus

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämällä tarkoitetaan palveluita, joilla edistetään ihmisten terveyttä, hyvinvointia, toimintakykyä, osallisuutta ja turvallisuutta.

Kuntalaki (2015/410) määrittelee kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen yhdeksi kunnan perustehtäväksi. Myös terveydenhuoltolaissa (1326/2010) ja sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) on määritelty kuntien tehtäviä kuntalaisten terveyden edistämiseksi. Luhangan kuntaan on perustettu hyvinvointityöryhmä ja kunnassa hyvinvointijohtaja koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyviä asioita ja toimii yhteyshenkilönä hyvinvointialueelle.

Sosiaali- ja terveydenhuoltouudistuksen myötä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyötä. Tulevan HYTE-kertoimen tavoitteena on kannustaa hyvinvointialueita ja kuntia huolehtimaan ehkäisevästä työstä sosiaali- ja terveystaloudissa. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuut ja tehtävät määrittyvät uudella tavalla. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ensisijainen vastuu on kunnissa siltä osin, kun se kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin. Hyvinvointialueilla puolestaan on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin, kun tämä tehtävä kytkeytyy hyvinvointialueen muihin lakisääteisiin tehtäviin eli sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja sen järjestämiseen.

Hyvinvoinnin edistämisen tehtävä on laaja ja edellyttää toimijoilta poikkihallinnollista yhteistyötä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ei ole mikään erillinen kulu tai menokohta kunnan talousarviossa, vaan hyvinvointi on yhteydessä aina koulutukseen, liikunta-, ruoka- ja kulttuuripalveluihin, kaavoitukseen, vesihuoltoon, ympäristön tilaan, liikennejärjestelyihin sekä moniin muihin kunnan hoitamiin tehtäviin.

Hyvinvoinnin edistämistyössä tärkeässä osassa ovat vapaaehtoiset, yhteisöt, järjestöt, yritykset ja seurakunnat. Kunnassa tehtävällä Hyvinvointityöllä voidaan edistää monin tavoin kuntalaisten terveyttä, hyvinvointia, osallisuutta, yhteisöllisyyttä, sekä myös kunnan elinvoimaa. Vuonna 2026 tavoitteenamme on huomioida ja edistää edelleen kaiken ikäisten kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä - ja sekä turvallisuutta. Kunnan hyvinvointisuunnitelma on tehty vuosille 2024–2025. Uusi suunnitelma tehdään alkuvuodesta 2026 vuosille 2026–2029. Voimassa olevan hyvinvointisuunnitelman painopisteet ovat:

1. Hyvä, liikunnallinen, toimintakykyinen ja turvallinen arki
2. Hyvinvointia ja terveyttä edistävät palvelut
3. Kuntalaisten osallisuuden edistäminen
4. Lapsi- ja perhelähtöiset palvelut

Kannustamme ja ohjaamme kuntalaisia huolehtimaan omasta terveydestä, hyvinvoinnista ja turvallisuudesta. Pyrimme omalta osaltamme luomaan mahdollisimman terveyttä edistävän ja turvallisen asumisympäristön kuntalaisille. Liikkuminen ja toimintakyky arjessa on tärkeää kaiken ikäisille. Kunta, kansalaisopisto, urheiluseurat ja yhdistykset luovat mahdollisuuksia liikkumiseen ympäri vuoden yksin mutta myös yhdessä.

Seuraamme kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin tilaa aktiivisesti ja järjestämme terveyteen liittyviä teemapäiviä ja tapahtumia sekä jaamme tietoa hyvinvoinnista. Jatkamme myös kunnassa viime vuonna aloitettua ennalta ehkäisevää päihde- ja mielenterveystyötä, sekä luomme ja selkeytämme yhteistyörakenteita naapurikuntien, hyvinvointialueen ja eri järjestöjen sekä kolmannen sektorin kanssa.

Pyrimme kunnassa järjestettävien tapahtumien ja hyvinvointipäivän, jota järjestetään yhden kerran kuukaudessa tuovan meille tietoa kuntalaisten hyvinvoinnista ja siihen liittyvistä tarpeista. Tapahtumien kautta pyrimme myös osallistamaan eri ikäisiä kuntalaisia mukaan kunnan hyvinvointityön suunnitteluun ja kehittämiseen. Ensi vuonna kunta ottaa ensimmäisen kerran käyttöön osallistavan budjetoinnin talousarvioon on terveyden ja hyvinvoinnin kustannuspaikalle on tehty 5000 € varaus.

Hyvinvointia edistävät hankkeet

Luhangan kunta on ollut ansiokkaasti mukana kahdessa hankkeessa, jotka kohdentuneet ikääntyneiden hyvinvointiin. Hykari –hankkeessa (2022–2024) luodaan vapaaehtoistyön toimintamalli ja koulutetaan vapaaehtoisia hyvinvointikavereita iäkkäiden avuksi. Hankkeen päämäärä on tukea yli 60 v yksinäisyyttä tai pientä apua arkeensa tarvitsevia. Tavoitteena mahdollistaa ikäihmiselle hyvä arki ja antaa tukea itsenäiseen elämään. Toimintamalli luotiin yhdessä paikallisten toimijoiden kunnan, seurakunnan, yhdistysten ja järjestöjen kanssa. Toiminta on tuottanut kuntaan koulutettuja vapaaehtoisia ja Luhangan Martat ovatkin aktiivisesti lähteneet järjestämään säännöllistä ohjelmaa ikääntyville kuntalaisille. Vaikka hanke on jo päättynyt 31.12.2024 hankkeen aikana jalostuneet toimintamallit ovat kunnassa käytössä.

Haemme 2026 Suomi liikkeelle- ohjelman kehittämisavusta liikuntaneuvontaan. Ajatuksena on saada kuntaan liikuntaneuvonnan palvelua esim. 1x vko. ja mahdollisesti matalan kynnyksen liikuntaryhmä toimintaa.

6.4.4 Työllisyys palvelut 2026

Työllisyyspalvelut vuonna 2026

Työllisyyden hoito siirtyi valtiolta kunnille 1.1.2025. Luhanka kuuluu eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueeseen, jota Jämsä hallinnoi. Uudistuksella ja uudenaikaisella monialaisella yhteistyöllä tavoitellaan kuntiin lisää elinvoimaa ja työllistymisen lisäksi asiakkaiden parempaa ohjautumista palveluntarpeensa mukaisten palveluiden piiriin. Työvoimapaalveluiden järjestäminen ja työvoimapaalveluihin liittyvät lakisääteiset tehtävät muodostavat kunnille myös uuden valtionosuustehtävän. Työllisyysalueen muodostavien kuntien tulee sopia työvoimapaalveluiden ja niihin liittyvien tehtävien järjestämisestä kuntalain tarkoittamassa lakisääteisessä yhteistoiminnassa.

Kunnanhallitus	Tilinpäätös	Ta+muutos	Talousarvio	Muutos	
Määräraha-aulukko	2024	2025	2026	2025-2026	%
				euroa	
Toimintatulot	21 276	0	0	0	0,0 %
Toimintamenot	-347 161	-366 641	-490 325	-123 684	33,7 %
Toimintakate	-325 885	-366 641	-490 325	-123 684	33,7 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-325 885	-366 641	-490 325	-123 684	33,7 %

6.4.5 Keskustoimisto ja tietohallinto

Keskustoimistossa työskentelee hallintosihteeri ja kunnanjohtaja. Keskustoimiston tehtävänä on ylläpitää kunnanviraston palvelut ja organisoida hallinnon tarpeita.

Tietohallinto suunnittelee ja vastaa tuotettavista tietojärjestelmä- ja telepalvelujen kehittämis-, ylläpito- ja tukipalveluista. Kunnanjohtaja, hallintosihteeri ja johtavat viranhaltijat ohjaavat ja valmistelevat tietohallinnon ja tietojärjestelmien kehittämistoimintaa. ICT-palvelutuotannossa käytetään ulkoisia toimittajia eri hankkeissa, tehtävissä ja palveluissa. Teknisten digitalisaatiota tukevien järjestelmien käyttöä laajennetaan edelleen. Haasteena usein vain on skaalautuvuus pienen kunnan käyttöön. Mahdollisen hankintalain uudistuksen myötä kunnan kirjanpidon ja palkkahallinnon organisoituminen voi tulla ajankohtaiseksi vuonna 2026. Kirjanpito-ohjelmiston uudistaminen on tarkastelun alla joka tapauksessa.

Rakennusvalvonnan osalta suunnitellaan tietojärjestelmien yhdenmukaistamista lähikuntien kanssa.

Keskustoimisto ja tietohallinto	Tilinpäätös	Ta+muutos	Talousarvio	Muutos	
Määräraha-aulukko	2024	2025	2026	2025-2026	%
				euroa	
Toimintatulot	181	0	0	0	0,0 %
Toimintamenot	-181 632	-199 815	-215 953	-16 138	8,1 %
Toimintakate	-181 451	-199 815	-215 953	-16 138	8,1 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-181 451	-199 815	-215 953	-16 138	8,1 %

6.4.6 Henkilöstöhallinto

Henkilöstöhallintoon kuuluu työterveyshuolto, tyky-toiminta sekä työsuojelun valvonta ja siinä työskentelee kunnanjohtaja sekä tekninen johtaja. Työterveyspalvelut ostetaan Työterveys Aallolta. Mikäli uusi hankintalaki menee läpi, tulee työterveyspalvelut kilpailuttaa uudelleen.

Henkilöstöhallinto	Tilinpäätös	Ta+muutos	Talousarvio	Muutos	
Määräraha-aulukko	2024	2025	2026	2025-2026	%
				euroa	
Toimintatulot	5 603	5 000	3 000	-2 000	-40,0 %
Toimintamenot	-24 778	-32 400	-34 000	-1 600	4,9 %
Toimintakate	-19 175	-27 400	-31 000	-3 600	13,1 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-19 175	-27 400	-31 000	-3 600	13,1 %

6.4.7 Elinkeinotoiminnan kehittäminen

Luhangan kunta solmi kolmivuotisen yhteistyösopimuksen vuoden 2022 alussa toimintansa aloittaneen alueellisen matkailuorganisaation Visit Jyväskylä Region /DMO:n kanssa. Sopimuksen myötä Luhangan kunta on ollut osa Visit Jyväskylä Regionin markkinoimaa Keski-Suomen matkailualueutta. Luhangan matkailutarjonta ja -alue huomioitiin Visit Jyväskylä Regionin markkinoinnissa ja sisällöissä, neuvontatyössä, sidosryhmäviestinnässä sekä DMO:n yhteisissä kehittämistoimissa ja -ohjelmissa, mukaan lukien Visit Jyväskylä Regionin hallinnoimat, Keski-Suomen matkailustrategian 2021–2025 mukaiset, yhteisesti omarahoitetut hankkeet.

Luhangan kunta irtaantuu tästä yhteistyöstä vuoden 2024 lopussa. Elinkeinokehittäminen vaatii uudelleen organisoitumisen.

Elikeinotoiminnan kehittäminen	Tilinpäätös	Ta+muutos	Talousarvio	Muutos	
Määräraha-aulukko	2024	2025	2026	2025-2026	%
				euroa	
Toimintatulot	145	0	0	0	0,0 %
Toimintamenot	-8 573	-10 300	-8 500	1 800	-17,5 %
Toimintakate	-8 428	-10 300	-8 500	1 800	-17,5 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-8 428	-10 300	-8 500	1 800	-17,5 %

6.4.8 Maaseututoimi

Maaseututoimi eli palvelut maaseutuhallinnon järjestämisestä toteutetaan päivitettyllä yhteistoimintasopimuksella maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen kanssa, jossa isäntäkuntana on Laukaan kunta. Sopimuksessa ovat mukana Luhangan kunnan lisäksi Hankasalmen, Joutsan, Laukaan, Muuramen, Toivakan ja Uuraisten kunnat sekä Jyväskylän kaupunki. Vuoden 2025 alusta alueeseen yhdistyy Keuruun yhteistoiminta-alueen kunnat.

Maaseutulautakunta	Tilinpäätös	Ta+muutos	Talousarvio	Muutos	
Määräraha-aulukko	2024	2025	2026	2025-2026	%
				euroa	
Toimintatulot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintamenot	-11 226	-11 000	-9 900	1 100	-10,0 %
Toimintakate	-11 226	-11 000	-9 900	1 100	-10,0 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-11 226	-11 000	-9 900	1 100	-10,0 %

6.5 Sivistystoimi

Sivistystoimi s/u	Tilinpäätös	Ta+muutos	Talousarvio	Muutos	
Määräraha-aulukko	2024	2025	2026	2025-2026	%
				euroa	
Toimintatulot	32 068	11 300	12 600	1 300	11,5 %
Toimintamenot	-947 405	-894 171	-1 320 724	-426 553	47,7 %
Toimintakate	-915 337	-882 871	-1 308 124	-425 253	48,2 %
Poistot	-2490	-1953	-1533	420	-21,5 %
Tilikauden tulos	-917 827	-884 824	-1 309 657	-424 833	48,0 %
Erittely sivistystoimen nettomäärärahoista:					
Sivistystoimi	-79 560	-111 203	-111 453	-250	0,2 %
Perusopetus	-519 479	-421 102	-695 075	-273 973	65,1 %
Varhaiskasvatus	-136 574	-172 448	-258 100	-85 652	49,7 %
Esiopetus	-63 332	-29 678	-41 728	-12 050	40,6 %
Yleissivistävä koulutus	-15 707	-19 000	-23 000	-4 000	21,1 %
Kulttuuritoimi	-77 097	-75 753	-88 148	-12 395	16,4 %
Vapaa-aikatoimi	-26 078	-55 640	-92 153	-36 513	65,6 %

6.5.1 Sivistystoimen hallinto

Hyvinvointijohtaja ja sivistys- ja hyvinvointilautakunta valmistelee ja tekee esityksiä sekä päättää sivistystoimen alaisista varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen sekä muun toimialueensa toiminnan perusteista ja ohjeista, toimialansa kehittämissuunnasta, painopistealueista ja toimintasuunnitelmasta. Lautakunta tekee myös esityksiä sivistystoimialan hoitamiseen tarvittavista määrärahoista. Luhangan kunnassa sivistystoimen toimialaan kuuluvat varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen lisäksi kirjastopalvelut, kansalaisopisto, kulttuuritoimi, nuorisotoimi, liikunta ja ulkoilu sekä hanketyö.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan hallintomenoihin tulevat henkilöstö- ja toimistokustannukset sekä lautakunnan kokouksiin liittyvät menot kokouspalkkioineen ja matkakorvauksineen. Luhangan sivistystoimen visio varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen osa osalta on: "Täällä tehdään tulevaisuus yhdessä".

Sivistystoimi hallinto	Tilinpäätös	Ta+muutos	Talousarvio	Muutos	
Määräraha-aulukko	2024	2025	2026	2025-2026	%
				euroa	
Toimintatulot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintamenot	-79 560	-111 203	-111 453	-250	0,2 %
Toimintakate	-79 560	-111 203	-111 453	-250	0,2 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-79 560	-111 203	-111 453	-250	0,2 %

6.5.2 Varhaiskasvatus vuonna 2025 ja suunnitelmavuodet 2026–2027

Toiminnan kuvaus / palveluajatus

Varhaiskasvatuksen keskeisenä tehtävänä on tukea perheiden kasvatustyötä ja lasten myönteistä kasvua sekä kehitystä perheiden ja yhteiskunnan muuttuvien tarpeiden mukaisesti. Työelämän vaatimusten muuttuessa myös varhaiskasvatuksen tulee vastata perheiden tarpeisiin,

Kunnallisen sekä valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman pohjalta ja osana jokaisen lapsen henkilökohtaista varhaiskasvatusta laaditaan omat vasut yksilöllisesti jokaiselle lapselle yhteistyössä huoltajien kanssa. Luhangan kunta tarjoaa tällä hetkellä varhaiskasvatusta ryhmäperhepäivähoitona Tammijärven ryhmäperhepäivähoitokodissa, jossa on yhteensä 12 hoitopaikkaa. Varhaiskasvatuksen parissa työskentelee 3–4 kasvattajaa.

Kunnassa otettiin kokeiluluontoisesti käyttöön lastenkotihoidontuen kuntalisä (350,00 €) ajalle 1.10.2025–31.12.2026. Myös yksityisen varhaiskasvatuksen palveluseteli otettiin käyttöön marraskuussa 2025. Näillä edellä mainituilla vaihtoehtoilla pyrimme lisäämään perheiden hyvinvointia ja luomaan vaihtoehtoja muuttuviin tarpeisiin. Ostopalveluja käytetään tilanteissa, joissa perheiden hoidon tarve liittyy esimerkiksi vuorotyöhön tai ilta- tai ympärivuorokautiseen hoitoon. Hinnoittelussa ja toiminnassa noudatetaan Jyväskylän seudullisia linjauksia ja toimintaperiaatteita. Luhanka osallistuu varhaiskasvatuksen seudulliseen yhteistyöryhmään. Tarvittaessa varhaiskasvatuspalveluja voidaan myös hankkia Jyväskylän seudulliselta päivähoiton palvelualueelta tai lähikunnista, mikäli heillä on paikkoja vapaana.

Talousarviovuosi 2026 varhaiskasvatuksessa

Varhaiskasvatuslain mukaan varhaiskasvatus on suunnitelmallinen ja tavoitteellinen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon kokonaisuus, jossa painottuu pedagogiikka.

Viime vuosina Luhangassa on syntynyt aiempaa enemmän lapsia: vuonna 2023 kuusi, vuonna 2024 viisi ja saman verran arvioidaan vuodelle 2025. Vuonna 2026 varhaiskasvatuspaikkojen tarve kasvaa, eikä nykyinen tilamäärä riitä. Tämän vuoksi tarvitaan varhaiskasvatuksen järjestämiseen uusi ratkaisu ja sitä kautta lisäpaikkoja, jotta kaikille halukkaille voidaan tarjota varhaiskasvatuspaikka.

Asiakasmaksujen hyvityksiä sovelletaan edelleen koululaisten loma-aikoina, mikä helpottaa toiminnan suunnittelua, sisäisiä työjärjestelyjä ja sijaisuuksien järjestämistä. Varhaiskasvatus sijaitsee lähellä Luhangan koulua, joten henkilökuntaa voidaan joustavasti siirtää tarpeen mukaan ja järjestää sijaisuuksia sisäisesti.

Luhangan kunta haluaa huomioida ja tukea työvaatteiden hankinnassa henkilöstöä. Varhaiskasvatuksen luonne vaatii henkilöstöltä esim. sään kestäviä vaatteita. Henkilökunnalle on talousarvioon varattu vaaterahaksi 200 € /hlö.

Suunnitelmavuodet 2027–2028

Varhaiskasvatuksen tarpeen kasvaessa tai muuten muuttuessa meidän on mukautettava toimintaamme joustavasti.

Varhaiskasvatus	Tilinpäätös	Ta+muutos	Talousarvio	Muutos	
Määräraha-aulukko	2024	2025	2026	2025-2026	%
				euroa	
Toimintatulot	20 388	5 500	10 000	4 500	81,8 %
Toimintamenot	-156 962	-177 948	-268 100	-90 152	50,7 %
Toimintakate	-136 574	-172 448	-258 100	-85 652	49,7 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-136 574	-172 448	-258 100	-85 652	49,7 %

6.5.3 Perusopetus vuonna 2026 ja suunnitelmavuodet 2027–2028

Toiminnan kuvaus / palveluajatus

Perusopetuksen tehtävänä on opetus- ja kasvatustehtävä, jossa monipuolisesti tuetaan oppilaiden osaamista, positiivisen identiteetin kehittymistä ja kasvua yhteiskunnan jäseneksi. Perusopetus tukee oppilaiden valmiuksia erilaisten muutosten kohtaamiseen, kriittiseen arviointiin ja kasvuun yhteiskunnan jäseneksi ja sen rakentajaksi.

Perusopetuksessa koulun ja kodin yhteistyö on merkittävässä osassa, kun tuetaan oppilaiden kasvua opetustyöllä. Perusopetuksen perustehtävänä ovat oppilaiden osallisuuden mahdollistaminen, osaamisen varmistaminen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen.

Sivistystoimen toiminta-ajatuksena Luhangassa on opetuksen osa-alueella taata kaikille oppilaille tasa-arvoiset opetuspalvelut asianmukaisin ja riittävin välinein, tiloin ja koulutetun henkilökunnan avulla.

Luhangan koulu

Luhangan alakoulu, toimii Tammijärvellä vuonna 2017 käyttöön otetuissa tiloissa.

Luhangan kunnassa on kuluvana lukuvuonna valtionosuuksien laskennan tilastointipäivänä 20.9.2025 kirjoilla 35 perusopetuksen oppilasta ja yksi (1) esiopetuksessa oleva oppilas. Luhangan koulun oppilaat lukuvuonna 2025–2026 tulevat seuraavista kotikunnista: Luhanka, Jyväskylä, Hartola, Joutsa.

Kotikuntatilasto lv. 2025–2026

	Oppilaita	Kotikunta Luhanka	Kotikunta Joutsa	Kotikunta Jyväskylä	Kotikunta Hartola
Esikoulu	1	1	-	-	-
1. lk	1	1	-	-	-
2. lk	4	3	-	1	-
3. lk	5	1	2	1	1
4. lk	4	3	1	-	-
5. lk	12	11	-	1	-
6. lk	8	8	-	-	-
Yhteensä	35	28	3	3	1

Talousarviovuosi 2026 esi- ja perusopetuksessa

Luhangan koulussa työskentelee kolme (3) vakituista luokanopettajaa, joista yksi toimii myös koulunjohtajana. Koulussa on lisäksi yksi (1) päätoiminen tuntiopettajaa, jonka työaika on jaettu kolmeen osaan (erityisopetus, kielet ja luokanopettaja) Koulussa toimii myös yksi (1) vakituinen koulunkäynninohjaaja, joka työskentelee koulupäivien päätyttyä koululaisten iltapäivätoiminnan vastuuohjaajana. Lisäksi lukuvuodeksi on palkattu määräaikainen koulunkäynninohjaaja, joka toimii oppilaiden lisääntyneen tuen tarpeen mukaisesti eri vuosiluokilla koulunkäynninohjaajana.

Koulussamme kokoontuu myös oppilaiden osallisuutta edistävä oppilaskunta, jonka oppilasjäsenet kokoontuvat ohjaavan opettajansa kanssa säännöllisesti kokouksiin. Oppilasjäsenet valitaan oppilaskuntaan lukuvuosittain äänestämällä.

Luhangan koulun oppilaat luokittain lukuvuonna 2025–2026

Luokat	Oppilasmäärät
0–2. lk	$1 + 1 + 5 = 7$
3–4. lk	$4 + 4 = 8$
5–6. lk	$12 + 8 = 20$
Yhteensä	35

Lukuvuoden 2026–2027 oppilasmäärä, ennuste

Luokat	Oppilasmäärät
0.–2. lk.	$1 + 1 + 1 = 3$
3.–4. lk.	$5 + 4 = 9$
5.–6. lk.	$4 + 12 = 16$
Yhteensä	28

Suunnitelmavuodet 2027–2028

Lukuvuoden 2026–2027 uudet esiopetuksen oppilaat ja perusopetuksen oppilaat ilmoittautuvat kouluun tammi-helmikuussa 2026. Tämän jälkeen on tiedossa tarkat oppilasmäärät tulevalle lukuvuodelle. Vuoden 2026 talousarvioehdotuksen lukujen pohjana on oppilasmääräennusteen mukainen oppilasmäärä ja henkilökunnan kokoonpano määräytyy kouluun oppilaiksi tulevien oppilaiden määrän ja oppimiseen tarvittavan tuen määrän mukaan. Oppilasmäärä näyttää olevan tällä hetkellä laskeva.

Luhangan koulu toimii alueensa seutukouluna ja jatkossa tiivis yhteistyö ympäröivien kuntien Joutsan, Jyväskylän ja Hartolan kanssa on tärkeää, jotta koulun oppilasmäärä pysyy lähes nykyisellä tasolla.

Luhangan koulun aamu- ja iltapäivätoiminta

Luhangassa esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus toteutetaan tarvittaessa varhaiskasvatuksessa. Huoltajat hakevat aamu- ja iltapäivään täydentävää varhaiskasvatusta varhaiskasvatushakemuksella. Luhangan koulun vakituinen koulunkäynninohjaaja toimii vastuunohjaajana myös koululaisten iltapäivätoiminnassa. Koululaisten iltapäivätoimintaa järjestetään lukuvuonna 2026–2027 koulupäiväisin klo 12.30–16.00 välisenä aikana. Koululaisten iltapäivätoiminta täyttää lakisääteisen iltapäivätoiminnan kriteerit, joten Luhangan koulu saa valtion myöntämän valtionosuuden toiminnan järjestämiseen. Tämä valtionosuus määräytyy ohjaustuntien mukaan.

Koululaisten iltapäivätoimintaan koulupäivin ja kesän iltapäivätoimintaan kesäisin voivat ilmoittautua ensisijaisesti kaikki Luhangan koulun 1.–2. luokan oppilaat sekä muiden vuosiluokkien tehostetun ja

erityisen tuen tarpeessa olevat oppilaat. Ryhmään otetaan muitakin Luhangan koulun oppilaita, jos ryhmässä on tilaa. Koululaisten iltapäivätoimintaan otetaan maksimissaan yksi ryhmä. Ryhmäkoko määräytyy niin, että yhtä ohjaajaa kohti suositellaan olevaksi maksimissaan 12 lasta. Iltapäivätoiminnassa ryhmän koko vaihtelee kuitenkin päivittäin. Jatkossa harrastekerhojen vaikutusta iltapäivätoiminnan käyttäjämääriin arvioidaan ja tarkastellaan tarvittaessa. Koululaisten iltapäivätoiminnasta peritään osallistumismaksu perheiltä. Välipala on osallistujille maksuton

Esiopetus	Tilinpäätös	Ta+muutos	Talousarvio	Muutos	
Määräraha- taulukko	2024	2025	2026	2025-2026 euroa	%
Toimintatulot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintamenot	-63 332	-29 678	-41 728	-12 050	40,6 %
Toimintakate	-63 332	-29 678	-41 728	-12 050	40,6 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-63 332	-29 678	-41 728	-12 050	40,6 %

Perusopetus	Tilinpäätös	Ta+muutos	Talousarvio	Muutos	
Määräraha- taulukko	2024	2025	2026	2025-2026 euroa	%
Toimintatulot	11 380	5 500	2 000	-3 500	-63,6 %
Toimintamenot	-530 859	-426 602	-697 075	-270 473	63,4 %
Toimintakate	-519 479	-421 102	-695 075	-273 973	65,1 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-519 479	-421 102	-695 075	-273 973	65,1 %

6.5.4 Yleissivistävä koulutus

Kansalaisopisto

Luhangan kunta ostaa myös ensi vuonna Jyväskylän kansalaisopistolta opetustunteja yhteensä 470 tuntia/vuosi, jotta Luhangan kunnassa voidaan toteuttaa vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaista koulutustehtävää ja vastata alueellisiin ja paikallisiin sivistystarpeisiin. Luhangassa Jyväskylän kansalaisopiston vuoden 2026 kurssitarjonta vastaa musiikin, tekstiili- ja teknisen työn, liikunnan ja terveyden- ja hyvinvoinnin opettamisen tarpeisiin.

Yleissivistävä koulutus	Tilinpäätös	Ta+muutos	Talousarvio	Muutos	
Määräraha-aulukko	2024	2025	2026	2025-2026	%
				euroa	
Toimintatulot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintamenot	-15 707	-19 000	-23 000	-4 000	21,1 %
Toimintakate	-15 707	-19 000	-23 000	-4 000	21,1 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-15 707	-19 000	-23 000	-4 000	21,1 %

6.5.5 Kulttuuritoimi

Kulttuurin tarkoituksena on tuottaa kaikenikäisille kuntalaisille virkistystä, elämyksiä ja kulttuurihyvinvointia. Kulttuuritoimen tehtävänä on tuoda näkyvästi esille myös kunnan omia kulttuurikohteita. Yhteistyössä muiden toimijoiden kuten järjestöjen ja paikallisten yrittäjien kanssa on mahdollista tuoda ja luoda erilaisia kulttuuritapahtumia kuten konsertteja, näyttelyitä tai muita monen ikäisille sopivia kulttuuritapahtumia Luhangan kuntaan.

Talousarvioon vuodelle 2026 on varattu määrärahoja yhteistyön toteuttamiseen muiden järjestöjen ja yrittäjien kanssa.

Kirjastopalvelut

Kirjaston osa-alueella toiminta-ajatuksena on tarjota kaikille asiakkaille ilmaiset kirjastopalvelut koulutetun henkilöstön, ilmaisten tilojen ja lainattavan materiaalin avulla. Vuoden 2026 kirjaston toiminnan tunnusluvuissa ei tule olemaan suurempia muutoksia, sillä lainaukset ja kävijät ovat samaa tasoa kuin edellisvuosina. Luhangan kunnassa hyvinvointijohtaja toimii kirjastonhoitajan esihenkilönä. Kirjaston palkkamenot sisältävät yhden vakinaisen kirjastonhoitajan palkkamenot sivukuluineen, vuosilomansijaisen palkkamenot sivukuluineen ja ilta- ja lauantaityölisät. Kunta on hakenut hankerahaa omatoimikirjaston perustamiskustannuksiin vuodelle 2026 tämän vuoksi Muiden palveluiden ostoihin on varattu erikseen määräraha kirjastojärjestelmämenoihin, koska niiden arvioidaan kasvavan uusien kirjastojärjestelmään liittyvien lisätoimintojen myötä.

Luhangan kirkonkylän kirjasto pidetään aiemman sivistyslautakunnan tekemällä päätöksellä avoinna lauantaisin ja Tammijärven kirjasto kiinni maanantaisin. Tammijärven kirjasto on avoinna yhteensä 17 h/vko ja pääkirjasto yhteensä 16 h/vko 1.10.2024 alkaen. Luhangan kirjastopalvelut on pyrkinyt palvelemaan hyvin myös kuntamme kesä- ja vapaa-ajan asukkaita. Kesästä 2024 pääkirjastolla on ollut laajennetut aukioloajat heinäkuun ajan ja Tammijärven kirjastolla puolestaan lyhyemmät aukioloajat tuolloin, sillä Tammijärven kirjasto oli kiinni perjantait ja pääkirjasto avoinna lisäksi

perjantaisin. Tammijärvellä kirjaston vahvuuden luo kirjaston ja koulun läheisyys. Keskikirjastot, johon myös Luhangan kirjastot kuuluu, luovat uusia mahdollisuuksia kirjastojen väliselle yhteistyölle mm. yhteisten seutukuljetusten ja yhteisen kirjastokortin avulla.

Nykyaikaiset internetyhteydet ovat kirjastoissa edenneet nykypäivän vaatimusten tasolle, sillä kummassakin kirjastossa asiakkailla on mahdollisuus käyttää mm. omaa kannettavaansa ja kirjastoissa on langattomat laajakaistat. Kirjastoissa on 7 tablettia ryhmien ja asiakkaiden käyttöön ja lisäksi 2 lainattavaa tablettia asiakkaiden käyttöön. Lisäksi kirjaston tavoitteena on jatkossakin lasten ja nuorten lukemisharrastuksen edistäminen mm. satutunteja, kirjavinkkauksia, lukupiirejä ja kirjastonkäytön opetusta järjestämällä.

Kulttuuritoimi	Tilinpäätös	Ta+muutos	Talousarvio	Muutos	
Määräraha-aulukko	2024	2025	2026	2025-2026	%
				euroa	
Toimintatulot	0	0	400	400	100,0 %
Toimintamenot	-77 097	-75 753	-88 548	-12 795	16,9 %
Toimintakate	-77 097	-75 753	-88 148	-12 395	16,4 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-77 097	-75 753	-88 148	-12 395	16,4 %

6.5.6 Vapaa-aikatoimi

Nuorisotoimi

Nuorisotyön tehtävänä on tukea nuorten kasvua ja kehitystä kannustaen osallistumaan omaehtoiseen toimintaan, joka edistää heidän hyvinvointiaan. Nuorisotoimen tulee tarjota nuorille toimintaa, joka vahvistaa nuorten osaamista ja itsenäistymistä sekä tarjoaa osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Nuorisotyö suuntautuu pääosin 12–17-vuotiaisiin nuoriin. Luhangan kunnassa nuorisotyötä ovat ansiokkaasti tehneet kaikki paikalliset urheiluseurat lähinnä liikuntaan suuntautuvalla toiminnallaan. Luhangan koulun toimesta harrastekerhoja on suunnattu lähinnä varhaisnuorille eli 7–12-vuotiaille tarkoitettuun kerhoon.

Nuorisotyötä tehdään vuonna 2026 yhteistyössä Luhangan kunnan ja Mannerheimin lastensuojeluliiton Luhangan ry:n kanssa. Nuorisokahvila kokoontuu vanhan kivikoulun tiloissa. Valvojina toimii kaksi huoltajaa vuorotellen. Yhteyshenkilönä kunnassa toimii Hyvinvointijohtaja.

Tavoitteena olisi saada tulevaisuudessa perustettua Luhangan kuntaan nuorisovaltuusto (NuVa), joka työskentelee valtuustotasoin päätöksin saaduilla valtuuksilla varsinaisen kunnanvaltuuston työssä mukana.

Liikunta ja ulkoilu

Liikunnan ja ulkoilun tavoitteena on järjestää vapaa-ajan harrastustoimintaa sekä liikuntatoimintaa kaikille väestöryhmille kouluikäisistä ja nuorista lähtien aina aikuisväestöön ja eläkeryhmiin saakka. Terveysliikunnan merkitys sairauksia ennalta ehkäisevänä toimintana otetaan huomioon. Liikunnan ja ulkoilun osa-alueella pyritään luomaan edellytykset kuntourheilun harrastamiselle kunnassa. Tilojen ja eri liikuntapaikkojen tehokas käyttö eri väestöryhmien kautta luo viihtyisyyttä, palveluja ja

vetovoimaisuutta kuntamme hyväksi sekä Tammijärven Luhangan koulun liikuntasalin että kirkonkylän Kylätalon avulla.

Kunnassa on liikuntasali, kaksi kuntosalia, kaksi valaistua pallokenttää, joihin talvella kootaan jääkiekkokaukalot. Näiden lisäksi on ulkoilureittejä luonnossa liikkumiseen ja kaksi kunnan ylläpitämää uimarantaa. Luhangan koulun läheisyydestä löytyy Tammijärven pururadan ympäristöön kesällä 2019 asennettu 6-korinen frisbeegolfrata. Radan ylläpitoon ja kunnostamiseen tulee varautua taloudellisesti jatkossa.

Vuonna 2026 uimakoulu pyritään jälleen järjestämään rantauimakouluna ainakin Tammijärven uimarannalla.

Kesällä 2022 kunnostettiin Tammijärven uimaranta ja sen lähialueet pururadan ympäristö mukaan lukien. Kirkonkylän pururata on uusittu vuonna 2017. Kunnan molemmat pururadat vaativat jatkuvaa ylläpitoa ja näihin tulee varata määrärahoja talousarvioon.

Talousarvioon 2026 on varattu rahaa asiakaspalvelujen ostoon (sisältää latujen ylläpito ja kunnostustyöt) sekä vapaa-aikatoimen avustuksiin (sisältää seurojen ja järjestöjen vapaa-aikaan ja liikuntaan ohjatut avustukset).

Vapaa-aikatoimi	Tilinpäätös	Ta+muutos	Talousarvio	Muutos	
Määrärahataulukko	2024	2025	2026	2025-2026	%
				euroa	
Toimintatulot	300	300	200	-100	100,0 %
Toimintamenot	-23 888	-53 987	-90 820	-36 833	68,2 %
Toimintakate	-23 588	-53 687	-90 620	-36 933	68,8 %
Poistot	-2490	-1953	-1533	420	-21,5 %
Tilikauden tulos	-26 078	-55 640	-92 153	-36 513	65,6 %

6.6 Tekninen toimi

Teknisen toimen hallinto vastaa sujuvasta päätöksenteosta lautakunta- ja virkamiestasolla kunnan strategioiden, hallintosäännön ja valtakunnallisten määräysten mukaan. Hallinto vastaa teknisen toimen toiminnan, talouden ja organisaation kehittämisestä sekä seuraa toiminnan toteutusta ja tuloksia päivittäisellä ja vuositasolla. Hallinnon tehtävänä on myös huolehtia yhteyksistä ja yhteistyöstä muiden hallinnonalojen ja yhteistyötahojen kanssa. Tekniseen hallintoon sisältyy keskeisten toimialojen toimisto- ja hallintotehtävät sekä kunnan maankäytön kehittäminen, rakennushankkeiden (uudis- ja korjausrakentaminen) yleissuunnittelu, rakennuttaminen ja valvonta. Tekninen johtaja vastaa teknisestä toimesta ja toimii esittelijänä tekninen ja ympäristölautakunnassa.

Henkilöstö

Teknisessä toimessa työskentelee tekninen johtaja sekä teknisen toimiston toimistosihteeri. Teknisen toimen alaisuuteen kuuluu lisäksi ruokapalveluvastaava, siivooja ja kaksi kiinteistöhoitajaa.

Tekninen toimi ja ympäristölautakunta s/u	Tilinpäätös	Ta+muutos	Talousarvio	Muutos 2025-2026	
Määräraha-aulukko	2024	2025	2026	euroa	%
Toimintatulot	800 177	626 200	795 920	169 720	27,1 %
Toimintamenot	-1 285 426	-1 395 821	-1 652 437	-256 616	18,4 %
Toimintakate	-485 249	-769 621	-856 517	-86 896	11,3 %
Poistot	-458 536	-173 015	-165 335	7 680	-4,4 %
Tilikauden tulos	-943 785	-942 636	-1 021 852	-79 216	8,4 %
Erittely teknisen toimen ja ympäristölautakunnan nettomäärärahoista:					
Rakennusvalvonta ja ympäristö	-106 689	-82 978	-108 750	-25 772	31,1 %
Hallinto ja suunnittelu	-108 437	-153 214	-171 631	-18 417	12,0 %
Keskuskeittiö	-24 186	-78 743	-4 197	74 546	-94,7 %
Yhdyskuntasuunnittelu	-2 854	-15 700	-15 800	-100	0,6 %
Liikenneväylät	-72 401	-87 957	-69 220	18 737	-21,3 %
Jätehuolto	-39 264	30 443	1 693	-28 750	-94,4 %
Puistot ja yleiset alueet	-15 684	-23 383	-26 811	-3 428	14,7 %
Kiinteistöt	-488 678	-412 607	-487 899	-75 292	18,2 %
Siivouspalvelut	-60 976	-89 137	-209 696	-120 559	135,3 %
Muu liiketoiminta	5 779	-4 000	-600	3 400	-85,0 %
Maa ja metsätilat	-7 885	0	173 220	173 220	100,0 %
Vesi- ja lämpölaitys	-22 510	-25 360	-102 161	-76 801	302,8 %

6.6.1 Rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu ja ympäristöterveydenhuolto

Sisältää kustannuspaikat: Rakennusvalvonta, Ympäristönsuojelu, Ympäristöterveydenhuolto

Rakennusvalvonta

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on yleisen edun kannalta valvoa rakennustoimintaa sekä osaltaan huolehtia, että rakentamisessa noudatetaan, mitä rakentamista koskevassa lainsäädännössä säädetään tai määrätään. Valvontatehtävän laajuutta ja laatua harkittaessa otetaan huomioon rakennushankkeen vaativuus, luvan hakijan ja hankkeen suunnittelusta ja toteuttamisesta vastaavien henkilöiden asiantuntemus ja ammattitaito sekä muut valvonnan tarpeeseen vaikuttavat seikat. Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on myös huolehtia kunnassa tarvittavasta rakentamisen yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta. Rakennustarkastajan tehtävät ostetaan Joutsan kunnalta. Rakennusvalvonnassa on vuonna 2026 tarkoituksena tehdä arkiston digitointia.

Ympäristönsuojelu

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävänä on ympäristönsuojelun valvomiseksi ja edistämiseksi kunnassa, mm. huolehtia

- sen hoidettaviksi laissa tai sen nojalla säädetyistä tai määrätyistä tehtävistä;
- omalta osaltaan ympäristönsuojelun suunnittelusta ja kehittämisestä;
- ympäristön tilan seurannasta sekä siihen liittyvistä selvityksistä ja tutkimuksista;
- omalta osaltaan ympäristönsuojelua koskevasta tiedottamisesta, valistuksesta ja koulutuksesta kunnassa;

sekä

- osallistua kunnassa tarvittavan ympäristönsuojelua koskevan ohjauksen ja neuvonnan järjestämiseen;
- antaa lausuntoja sekä tehdä esityksiä ja aloitteita ympäristönsuojeluun liittyvistä asioista muille viranomaisille;
- edistää kunnan yhteistyötä muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa ympäristönsuojeluasiassa sekä suorittaa muut sille hallintosäännöllä määrätyt tehtävät.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävistä on lisäksi säädetty ympäristönsuojelulaissa, jätelaissa, vesihuoltolaissa, vesilaissa, maastoliikennelaissa ja vesiliikennelaissa. Nämä tehtävät ovat pääsääntöisesti lupa- ja valvontaviranomaistehtäviä. Tekninen johtaja hoitaa ympäristötarkastajan tehtäviä.

Ympäristöterveydenhuolto

Luhanka kuuluu Jyväskylän seudun ympäristöterveyden yhteistoiminta-alueeseen. Terveystoimintolain mukaan ympäristöterveydenhuoltoon kuuluvat terveydensuojelu, tupakkalain ja elintarvikkeiden valvonta sekä eläinlääkintähuolto. Löytöeläimet kuuluvat myös ympäristöterveydenhuollon alle.

Rakennusvalvonta ja ympäristö	Tilinpäätös	Ta+muutos	Talousarvio	Muutos 2025-2026	
Määräraha-aulukko	2024	2025	2026	euroa	%
Toimintatulot	59 786	5 500	3 500	-2 000	-36,4 %
Toimintamenot	-166 475	-88 478	-112 250	-23 772	26,9 %
Toimintakate	-106 689	-82 978	-108 750	-25 772	31,1 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-106 689	-82 978	-108 750	-25 772	31,1 %

6.6.2 Hallinto ja suunnittelu

Sisältää kustannuspaikan Teknisen toimen hallinto

Teknisen toimen hallinnossa työskentelee tekninen johtaja ja toimistosihteeri.

Hallinto ja suunnittelu	Tilinpäätös	Ta+muutos	Talousarvio	Muutos 2025-2026	
Määräraha-aulukko	2024	2025	2026	euroa	%
Toimintatulot	1 700	0	0	0	0,0 %
Toimintamenot	-110 137	-153 214	-171 631	-18 417	12,0 %
Toimintakate	-108 437	-153 214	-171 631	-18 417	12,0 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-108 437	-153 214	-171 631	-18 417	12,0 %

6.6.3 Liikenneväylät ja puistot

Sisältää kustannuspaikat: Liikenneväylät ja Kunnossapitoavustukset yksityisteille.

Teknisen toimen tehtävänä on liikenneväylien liikennöitävyyden varmistaminen sekä yleisten alueiden kunnossapidon järjestäminen. Tehtävä toteutetaan oman organisaation sekä julkisten ja yksityisten palveluntuottajien kanssa tehtävällä yhteistyöllä. Kaavateiden kunnostuksia toteutetaan tarvittaessa. Tievalaistuslinjoja ylläpidetään kirkonkylän ja Tammijärven asutusalueilla. Kaavateiden auraus, hiekoitus ja polanteenpoisto hoidetaan edelleen yksityisten elinkeinonharjoittajien toimesta.

Yksityistiet

Yksityisteiden kunnossapitoon ja parantamiseen myönnetään avustuksia 30.000 €.

Liikenneväylät	Tilinpäätös	Ta+muutos	Talousarvio	Muutos	
Määräraha-aulukko	2024	2025	2026	2025-2026	%
				euroa	
Toimintatulot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintamenot	-53 705	-71 674	-55 000	16 674	-23,3 %
Toimintakate	-53 705	-71 674	-55 000	16 674	-23,3 %
Poistot	-18 696	-16 283	-14 220	2 063	-12,7 %
Tilikauden tulos	-72 401	-87 957	-69 220	18 737	-21,3 %

Puistot ja yleiset alueet-aulukko sisältää kustannuspaikat Puistot ja yleiset alueet ja Kirkonkylän satama.

Puistoihin ja yleisiin alueisiin kuuluvat tori, kunnan toimiston alapiha, puistoalue vanhustentalojen läheisyydessä, Judinsalon laivalaituri ja varhaiskasvatuksen ja koulun piha-alueet. Koulun piha-alueelle on vuodelle 2026 suunnitteilla uusia leikkivälineitä. Torialueelle ja koulun pihalle tutkitaan mahdollisuutta asentaa sähköautojen latauspisteet ja mikäli mahdollista, asennetaan ne.

Puistot ja yleiset alueet	Tilinpäätös	Ta+muutos	Talousarvio	Muutos	
Määräraha-aulukko	2024	2025	2026	2025-2026	%
				euroa	
Toimintatulot	4 429	4 500	5 300	800	17,8 %
Toimintamenot	-9 057	-19 080	-25 100	-6 020	31,6 %
Toimintakate	-4 628	-14 580	-19 800	-5 220	35,8 %
Poistot	-11 056	-8 803	-7 011	1 792	-20,4 %
Tilikauden tulos	-15 684	-23 383	-26 811	-3 428	14,7 %

6.6.4 Yhdyskuntasuunnittelu

Sisältää kustannuspaikan Kaavoitus.

Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää, että taajama-asutusta ja muuta sellaista aluetta varten, jonka rakentamisen ja muun maankäytön yksityiskohtainen järjestäminen on tarpeellista, on kunnan toimesta, sitä mukaan kuin kehitys vaatii, laadittava asemakaava. Kunnan tulee myös ylläpitää ajantasakaavoja sekä ryhtyä toimenpiteisiin vanhentuneiden asemakaavojen uudistamiseksi. Kunnan tulee huolehtia lain mukaisesti myös tarpeellisesta yleiskaavan laatimisesta ja sen pitämisestä ajan tasalla.

Ulkopuolista konsulttia tarvitaan mm. suunnittelutehtävissä ja erilaisten selvitysten laadinnassa (esim. luontoselvitykset, meluselvitykset, maisemaselvitykset ja tiesuunnitelmat). Kaavoitukseen liittyvät toimet edellyttävät entistä parempaa luonnon, ympäristön, maiseman, kuntalaisten, eri viranomaisten ja ympäristövaikutusten huomioonottamista.

Luhangan kunnassa vireillä olevat kaavat:

- Kirkonkylän ja Hepoluhdan asemakaavojen muutos
- Latavuoren osayleiskaava tuulivoimapuistolle

Vuonna 2026 tavoitteena on saada Kirkonkylän ja Hepoluhdan asemakaavojen muutos etenemään.

Yhdyskuntasuunnittelu	Tilinpäätös	Ta+muutos	Talousarvio	Muutos	
Määräraha- taulukko	2024	2025	2026	2025-2026 euroa	%
Toimintatulot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintamenot	-2 854	-15 700	-15 800	-100	0,6 %
Toimintakate	-2 854	-15 700	-15 800	-100	0,6 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-2 854	-15 700	-15 800	-100	0,6 %

6.6.5 Maa- ja metsätilat sekä lämpölaitos

Kaukolämpölaitoksen toiminnasta huolehditaan vahvistettujen maksuperusteiden mukaan. Kunnan maa- ja metsätiloja hoidetaan laaditun metsäsuunnitelman mukaisesti. Tavoitteena on kustannusten kattaminen toiminnan tuotoilla. Talousarviossa on varauduttu Kesäimen ja Palotalon lohkomisten ja Kesäimen vesijätön lunastuksen kuluihin.

Suunnitelmavuodet 2026–2027

Kaukolämpölaitoksen polttoaineiden hinnannousujen ja pelletin saatavuusongelmien takia pyritään kilpailuttamaan pelletin toimittaja useammaksi vuodeksi.

Lämpölaitos	Tilinpäätös	Ta+muutos	Talousarvio	Muutos	
Määrärahataulukko	2024	2025	2026	2025-2026	%
				euroa	
Toimintatulot	9 950	8 000	9 315	1 315	16,4 %
Toimintamenot	-19 088	-22 024	-101 862	-79 838	362,5 %
Toimintakate	-9 138	-14 024	-92 547	-78 523	559,9 %
Poistot	-13 372	-11 336	-9 614	1 722	-15,2 %
Tilikauden tulos	-22 510	-25 360	-102 161	-76 801	302,8 %

Maa- ja metsätilat	Tilinpäätös	Ta+muutos	Talousarvio	Muutos	
Määrärahataulukko	2024	2025	2026	2025-2026	%
				euroa	
Toimintatulot	0	0	180 000	180 000	100,0 %
Toimintamenot	-6 659	0	-6 780	-6 780	100,0 %
Toimintakate	-6 659	0	173 220	173 220	100,0 %
Poistot	-1226	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-7 885	0	173 220	173 220	100,0 %

6.6.6 Jätehuolto vuonna 2026 ja suunnitelmavuodet 2027–2028

Kunnassa on käytössä rinnakkaiset jätehuoltojärjestelmät: sopimusperusteinen jätteenkuljetus ja kunnan järjestämä jätteenkuljetus. Edellinen tarkoittaa sitä, että jätteen haltija tekee sopimuksen jäteyrittäjän kanssa jätteiden kuljetuksesta ja hankkii oman jäteastian sekä suorittaa maksun kyseiselle yrittäjälle. Jälkimmäisessä jätteen haltija tuo jätteen kunnan keräyspisteeseen.

Sekajätteen keräystä jatketaan kunnan keräyspisteissä (Kettukangas, Keihäsniemi, Rekolankyläntien risteys, Tammipohja (vanha meijeri), Hauhanpohjantien risteys, Papinmäen risteys, Rantakylän- ja Kesäniementien risteys, Luhangan satama). Luhangan sataman keräyspiste on tarkoitettu vain veneilijöille. Muissa pisteissä paitsi Papinmäen risteyksessä kerätään myös keräyspaperia, kartonkia, lasia, metallia ja muovipakkauksia. Satamassa lasin, kartongin, muovin ja metallin keräyksestä vastaa Rinki. Papinmäen risteyksessä kerätään sekajätteen lisäksi paperia.

Metalliromun, jäteöljyn ja öljynsuodattimien keräystä Auto- ja konekorjaamo Tmi Ikonen Jarmolla jatketaan. Metallirohua varten on vuokrattu vaihtolava Retekolta. SER-jätettä, akkuja ja paristoja kerätään konttiin pääkirjaston pihalla tuottajien kanssa yhteistyössä. Vaarallisen jätteen keräyskaappi on Kylätalon pihalla. SER-jätettä ja vaarallista jätettä voi tuoda kirjaston aukioloaikana ja avaimen SER-konttiin ja vaarallisen jätteen kaappiin saa kirjastosta. Lääkejätteitä kerätään Tammijärven apteekilla. Luhangan jätehuoltomääräykset ovat vuodelta 2004. Niiden päivitys on aloitettu vuonna 2024 ja se saatetaan loppuun vuonna 2026.

Jättemaksut

Jätelain 78 §:n mukaan kunnan on perittävä tämän lain mukaisesti järjestämästään jätehuollosta jättemaksua, jolla katetaan sille tehtävän hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Kunta voi periä jättemaksua myös jätelain 93.1 §:ssä kunnan vastuulle säädetystä jätelain mukaisesta neuvonnasta, 143 §:ssä säädetyn rekisterin ylläpidosta ja muista vastaavista jätehuollon järjestämiseen liittyvistä tehtävistä aiheutuvien kustannusten kattamiseksi.

Jättemaksun on vastattava kunnan tarjoamaa palvelutasoa ja mahdollisuuksien mukaan kannustettava jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämiseen sekä etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon.

Jättemaksu, jolla katetaan jäteneuvonnasta, rekisterin ylläpidosta ja muista vastaavista jätehuollon järjestämiseen liittyvistä tehtävistä aiheutuvat kustannukset, voidaan periä erillisenä perusmaksuna. Perusmaksulla voidaan kattaa myös vaarallisen jätteen ja muun jätteen alueellisten vastaanottoaikkojen perustamisesta ja ylläpidosta kunnalle aiheutuvat kustannukset. Jättemaksulla saa kerätä enintään kohtuullisen tuoton pääomalle.

Jättemaksuja on korotettu vuodelle 2025. Hinnan korotuksella pyrittiin siihen, että jättemaksutulot kattaisivat jätehuollosta aiheutuvat menot. Jättemaksujen riittävyyttä suhteessa kuluihin on tarkasteltu vuoden 2025 aikana ja on mahdollista, että jättemaksuihin tehdään joitain muutoksia vuodelle 2026. Jätejakeiden keräys ja kuljetus tulee kilpailuttaa vuonna 2026. Lisäksi tarkastellaan olisiko erilaisilla keräyssäiliöillä mahdollisuutta parantaa kierrätystä.

Suunnitelmavuosina 2027–2028 jätehuoltoa jatketaan omana toimintana. Tarvittaessa myös muita vaihtoehtoja voidaan tarkastella.

Jätehuolto	Tilinpäätös	Ta+muutos	Talousarvio	Muutos	
Määräraha-aulukko	2024	2025	2026	2025-2026	%
				euroa	
Toimintatulot	144 581	163 200	183 000	19 800	12,1 %
Toimintamenot	-182 741	-131 874	-180 600	-48 726	36,9 %
Toimintakate	-38 160	31 326	2 400	33 726	107,7 %
Poistot	-1104	-883	-707	176	-19,9 %
Tilikauden tulos	-39 264	30 443	1 693	33 902	111,4 %

6.6.7 Keskuskeittiö

Keskuskeittiö sisältää kustannuspaikan Ruokahuolto.

Toiminnan kuvaus / palveluajatus

Ruokahuolto on teknisen toimen tukipalvelu, jonka toiminta-ajatuksena on tuottaa kunnan tarvitsemat ruokapalvelut laadukkaasti, taloudellisesti, asiakaslähtöisesti ja hyvää palvelua korostaen. Palvelua tuotetaan kunnassa varhaiskasvatuksen lapsille, koululaisille ja henkilökunnalle ja se sijaitsee koulun yhteydessä.

Toiminta ja tavoitteet, talousarviovuosi 2026

Luhangan koululla on valmistuskeittiö, jonka käytännön toiminnasta vastaa ruokapalveluvastaava. Päivittäisiä lounaita valmistetaan 65–70 kpl ja ruokalistaa muokataan uusien ravitsemussuositusten mukaisiksi.

Keskuskeittiö	Tilinpäätös	Ta+muutos	Talousarvio	Muutos	
Määräraha-aulukko	2024	2025	2026	2025-2026	%
				euroa	
Toimintatulot	62 793	0	82 800	82 800	100,0 %
Toimintamenot	-86 979	-78 743	-86 997	-8 254	10,5 %
Toimintakate	-24 186	-78 743	-4 197	74 546	-94,7 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-24 186	-78 743	-4 197	74 546	-94,7 %

6.6.8 Kiinteistöt

Sisältää kustannuspaikat: Kunnantoimisto, Tuuliharju, Luhangan terveysasema, Vanhustentalot, Paloasema, As Oy Pinteli, As Oy Kilpala, As Oy Tammijärven Tienristi, As Oy, Luhangansato, As Oy Metsurinpolkka, Virkailijatalo/Härkiöntie 1, Savinotko, Huoltorakennus, Kylätalo, Tammijärven rantasauna, Lämpökeskus, kirkonkylä, Tukiasunnot (kiinteistö), Luhangan koulukiinteistö

Kunnantoimiston käytöstä luopumista tarkastellaan vuonna 2026 sisäilmahaasteiden vuoksi. Tuuliharjun ja Luhangan terveysaseman rakennuksien saneerauksien suunnittelua hankaloittaa epävarmuus vuokrasopimusten jatkumisesta. Sähköautojen latauspiste asennetaan lain vaatimusten mukaisesti Tuuliharjuun. Paloasemalla on tavoitteena tehdä PTS:n mukaisia korjauksia.

Vanhustentaloille on vuodelle 2026 suunnitteilla yhden asunnon remontointi. Pintelissä ja Kilpalassa on molemmissa tarkoitus remontoida yksi asunto. Virkailijatalon ja Savinotkon katot tarvitsisi uusida. Myös piha-alueet tarvitsisivat muotoilua. Huoneistokohtaisten vesimittarien asennus on suunniteltu Vanhusten taloille, Savinotkoon ja Virkailijataloon.

Luhangan koulukiinteistölle on suunniteltu mm. puukäsityöluokan uudistamista, liikuntasalin köysien uusimista ja viilennystä.

Asumispalveluiden osalta tehdään tarvekartoitus mahdollisesti pientalojen tai muiden uudiskohteiden mahdollisuuksista.

Kiinteistöt	Tilinpäätös	Ta+muutos	Talousarvio	Muutos	
Määräraha-aulukko	2024	2025	2026	2025-2026	%
				euroa	
Toimintatulot	474 476	430 200	327 005	-103 195	-24,0 %
Toimintamenot	-552 191	-709 216	-683 240	25 976	-3,7 %
Toimintakate	-77 715	-279 016	-356 235	-77 219	27,7 %
Poistot	-410 963	-133 591	-131 664	1 927	0,0 %
Tilikauden tulos	-488 678	-412 607	-487 899	-75 292	18,2 %

Toimitilapalvelut

Sisältää kustannuspaikat: Siivouspalvelut ja Kiinteistönhoitopalvelut

Toiminta käsittää kunnan omistamien asuinrakennusten, osakehuoneistojen, sivistystoimen ja muun hallintotoimen rakennusten sekä kunnan yleisten alueiden hoidon ja kunnossapidon. Lisäksi toimitilapalvelut tuottavat palveluja eri hallintokunnille kiinteistönhoidon ja siivouspalveluiden osalta.

Siivouspalveluiden tehtävänä on huolehtia koulu- ja julkisten tilojen siisteydestä ja turvallisuudesta sekä pintojen kestävydestä.

Kiinteistönhoidon tehtävänä on ylläpitää, korjata ja huoltaa kunnan omistamia kiinteistöjä. Ko. tehtäväkenttään kuuluu mm. piha-, liikunta- ja ulkoalueiden hoito, sisätilojen kunnosta huolehtiminen ja taloteknisten järjestelmien seuranta/ ylläpito soveltuvilta osin.

Kunnalla työskentelee kaksi kiinteistönhoitajaa. Vuonna 2026 kiinteistönhoitajien tehtäväkuva muuttuu siten, että asunto-osakeyhtiöiden osalta kiinteistönhoitajat eivät enää hoida taloyhtiölle kuuluvia tehtäviä. Vuonna 2026 on tarkoitus ottaa käyttöön kiinteistönhallinnan järjestelmä. Sitä kautta mahdollistuu myös kiinteistönhoidon mitoituksen teettäminen.

Vuoden 2026 talousarvio poikkeaa toimitilapalvelujen osalta siten aiemmista, että siivous- ja kiinteistönhoitopalvelujen palkkoja ei ole arvioitu eri kustannuspaikoille vaan kaikki kiinteistönhoitajien palkat ovat Kiinteistönhoitopalvelut-kustannuspaikalla ja Siivouspalvelujen kustannukset Siivouspalvelut-kustannuspaikalla. Kustannukset on tarkoitus jälkikäteen vyöryttää oikeille kustannuspaikoille tehtyjen tuntien suhteessa.

Siivouspalvelut	Tilinpäätös	Ta+muutos	Talousarvio	Muutos	
Määrärahataulukko	2024	2025	2026	2025-2026	%
				euroa	
Toimintatulot	8 134	5 000	5 000	0	0,0 %
Toimintamenot	-66 991	-92 018	-212 577	-120 559	131,0 %
Toimintakate	-58 857	-87 018	-207 577	-120 559	138,5 %
Poistot	-2119	-2119	-2119	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-60 976	-89 137	-209 696	-120 559	135,3 %

TULOSLASKELMAOSA (ulk ja sis)

	2024	TA2025 +m	TA2026	muutos-%
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot				
3015 Kaukolämmön myyntituotot	8 129	8 000	9 000	12,5 %
3030 Jätehuoltomaksut	142 310	161 000	182 000	13,0 %
Liiketoiminnan myyntituotot	150 439	169 000	191 000	13,0 %
Täydet valtiolta saadut korvaukset				
3099 Muut korvaukset	7 989	0	0	100,0 %
Täydet valtiolta saadut korvaukset	7 989	0	0	
Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöiltä				
3100 Kotikuntakorvaukset	75 733	105 098	79 500	-100,0 %
3110 Jäsenkuntien maksut/korvaukset kunt.yht.	0	0	0	
3115 Muut yhteistoimintakorvaukset	50 977	0	0	0,0 %
Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöiltä	126 710	105 098	79 500	-24,4 %
Muut suoritteiden myyntituotot				
3135 Oppisopimuskoulutuksen koul.korvaukset				
3140 Muut myyntituotot	450	0	180 000	-100,0 %
Muut suoritteiden myyntituotot	450	0	180 000	
Myyntituotot	285 588	274 098	450 500	64,4 %
Maksutuotot				
Yleishallinnon maksut				
3202 Toimistopalvelut (sis.)	681	0	0	-100,0 %
Yleishallinnon maksut	681	0	0	
Sosiaalitoimen maksut				
3251 Kotihoitomaksut	0	0	0	
3252 Ateriamaksut	0	0	0	
3253 Vanhainkodin ateriamaksut (sis.)	0	0	0	
3254 Oppilasruokailu (sis.)	50 568	0	60 600	100,0 %
3256 Päivähoitoateriat (sis)	12 224	0	22 200	100,0 %
3258 Kahvi ym. tarvikkeet (sis)	0	0	0	0,0 %
3261 Muut sosiaalitoimen maksut	19 175	5 500	10 000	81,8 %
Sosiaalitoimen maksut	81 967	5 500	92 800	1587,3 %
Opetus- ja kulttuuritoimen maksut				
3270 Lukukausimaksut	5 195	5 800	2 200	-62,1 %
3275 Muut opetus- ja kulttuuritoimen maksut	0	0	0	
Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	5 195	5 800	2 200	-62,1 %
Yhdyskuntapalvelujen maksut				
3285 Rakennusvalvonta- ja -tarkastusmaksut	2 233	3 000	2 000	-33,3 %
3286 Maa-ainesmaksut	1 392	2 000	1 000	-50,0 %
3287 Muut yhdyskuntapalvelujen maksut	29 565	8 500	6 700	-21,2 %
3288 Kiinteistöhoitopalvelut	5 728	5 000	5 000	0,0 %
Yhdyskuntapalvelujen maksut	38 918	18 500	14 700	-20,5 %

Muut palvelumaksut				
3294 Muut palvelumaksut	0	0	0	0,0 %
Muut palvelumaksut	0	0	0	0,0 %
Maksutuotot	126 761	29 800	109 700	268,1 %
Tuet ja avustukset				
3300 Työllistämistuki			0	
3304 Työterveyshuollon korvaus/Kela	5 603	5 000	3 000	-40,0 %
3305 Muut tuet ja avustukset valtiolta	4 000	0	0	0,0 %
3330 Muut tuet ja avustukset	23 700	0	0	0,0 %
3340 Tuet ja avustukset (muilta)	0	0	0	0,0 %
3390 Palkkatuki	6 383	0	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	39 686	5 000	3 000	-40,0 %
Muut toimintatuotot				
Vuokratuotot				
3410 Asuntojen vuokrat	179 355	134 500	178 000	32,3 %
3420 Muiden rakennusten vuokrat	302 327	302 700	147 250	-51,4 %
3430 Maa- ja vesialueiden vuokrat	2 785	1 500	100	-93,3 %
3450 Välitettävät perintätulot	55	0	55	100,0 %
3460 Muut vuokratuotot	1 823	0	1 700	100,0 %
Vuokratuotot	486 345	438 700	327 105	-25,4 %
Muut toimintatuotot				
3501 Kirjaston myöhästymismaksut	0	0	400	100,0 %
3525 Palautuneet luottotappiot	1 903	0	0	0,0 %
3530 Muut tuotot	4 022	0	315	100,0 %
Muut toimintatuotot	5 925	0	715	100,0 %
Muut toimintatuotot	492 270	438 700	327 820	-25,3 %
TOIMINTATUOTOT	944 305	747 598	891 020	19,2 %
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot				
Maksetut palkat ja palkkiot				
4000 Maksetut palkat ja palkkiot				
4001 Luottamushenkilöiden palkat	-33 038	-33 900	-28 400	-16,2 %
4002 Vakinaisten viranhaltijoiden palkat	-224 095	-209 000	-233 100	11,5 %
4003 Työsuhteisten kuukausipalkat	-407 583	-431 700	-438 400	1,6 %
4004 Erilliskorvaukset	-4 868	-5 800	-4 500	-22,4 %
4005 Sairaus- ja äitiyslomasijaisten palkat	-7 024	-7 000	-40 000	471,4 %
4006 Vuosiloman- ja muut sijaisten palkat	-40 274	-19 000	-14 500	-23,7 %
4007 Tunti- ja urakkipalkat	-3 485	0	-1 000	100,0 %
4008 Tilapäisten viranhaltijan palkat	-30 473	0	0	0,0 %
4009 Virka- ja työsuhteisten kokouspalkkiot	-4 175	-2 000	-4 600	130,0 %
4010 Opettajien palkat	-221 756	-178 300	-238 161	33,6 %
4011 Hankepalkat	0	-10 000	-8 000	-20,0 %

4012 Työllisyystyöpalkat	0	-6 000	0	-100,0 %
4013 Nuorten kesätyöpalkat	-2 000	-3 000	-3 000	0,0 %
Maksetut palkat ja palkkiot	-978 771	-905 700	-1 011 961	11,7 %
Jaksotetut palkat ja palkkiot				
4060 Jaksotetut palkat ja palkkiot	-490	0	0	0,0 %
Jaksotetut palkat ja palkkiot	-490	0	0	0,0 %
Henkilöstökorvaukset, henk.korjauserät				
4230 Sairausvakuutuskorvaukset	0	0	0	0,0 %
4240 Tapaturmakorvaukset	1 613	0	0	0,0 %
4250 Muut Kansaneläkelaitoksen korvaukset	11 767	0	0	0,0 %
4260 Muut henkilöstömenojen korjauserät	136	0	0	0,0 %
Henkilöstökorvaukset, henk.korjauserät	13 516	0	0	0,0 %
Palkat ja palkkiot	-965 745	-905 700	-1 011 961	11,7 %
Henkilösivukulut				
Eläkekulut				
4100 KuEL-maksut	-151 617	-148 687	-168 825	13,5 %
4101 Eläkemenoperusteinen /Tasausmaksu	-46 186	0	-46 398	100,0 %
4110 Muut työeläkemaksut	0	0	0	0,0 %
4125 VAEL-eläkemaksut	-8 192	0	0	0,0 %
4130 Jaksotetut eläkekulut	-133	0	0	0,0 %
Eläkekulut	-206 128	-148 687	-215 223	44,7 %
Muut henkilösivukulut				
4150 Kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksut	-10 907	-11 880	-18 857	58,7 %
4160 Työttömyysvakuutusmaksut	-2 632	-4 574	-3 060	-33,1 %
4170 Tapaturmavakuutusmaksut	-957	-9 069	-10 167	12,1 %
4190 Jaksotetut sosiaalivakuutusmaksut	0	0	0	0,0 %
Muut henkilösivukulut	-14 496	-25 523	-32 084	25,7 %
Henkilösivukulut	-220 624	-174 210	-247 307	42,0 %
Henkilöstökulut	-1 186 369	-1 079 910	-1 259 268	16,6 %
Palvelujen ostot				
Asiakaspalvelujen ostot				
4300 Asiakaspalvelujen osto valtiolta	0	0	-20 000	100,0 %
4301 Asiakaspalvelujen osto kunnilta	-144 546	-316 699	-395 200	24,8 %
4302 Asiakaspalvelujen osto kuntayhtymiltä	0	0	-12 500	100,0 %
4304 Asiakaspalvelujen osto/lasten laitosh.	0	0	-1 000	100,0 %
4305 Asiakaspalvelujen osto muilta	-4 837	-24 000	-41 000	70,8 %
4315 Palveluseteli	0	0	-15 500	100,0 %
Asiakaspalvelujen ostot	-149 383	-340 699	-485 200	42,4 %
Muiden palvelujen ostot				
4340 Toimisto- pankki-ja asiantunt.palvelut	-2 618	0	0	0,0 %
4341 Toimistopalvelut (sis.)	-257	0	-600	100,0 %
4342 ICT-palvelut	-85 564	-111 000	-128 840	16,1 %
4343 Taloushallintopalvelut	-120 480	-126 000	-129 000	2,4 %

4344 Rahoitus- ja pankkipalvelut	-2 798	-500	-500	0,0 %
4345 Asiantuntijapalvelut	-54 277	-92 500	-127 400	37,7 %
4350 Painatukset ja ilmoitukset	-1 635	-17 550	-16 900	-3,7 %
4360 Posti- ja kuriiripalvelut	-1 042	-2 500	-3 000	20,0 %
4370 Vakuutukset	-6 146	-9 650	-8 772	-9,1 %
4380 Puhtaanapito- ja pesulapalvelut	-2 826	-7 200	-7 500	4,2 %
4390 Raken.ja alueiden rak.ja kunn.pitopalv.	-305 966	-416 000	-523 000	25,7 %
4400 Koneiden ja laitt. rak/kunn.pitopalv.	-4 205	-41 000	-19 700	-52,0 %
4410 Majoitus- ja ravitsemispalvelut	-4 629	-19 200	-18 200	-5,2 %
4412 Oppilasruokailut (sis.)	-50 568	0	0	0,0 %
4414 Päivähoitoateriat (sis.)	-12 224	0	0	0,0 %
4415 Kahvi ym. tarvikkeet (sis.)	0	0	-1 300	100,0 %
4416 Toimistopalvelut (sis.)	-681	0	0	0,0 %
4420 Matkustus- ja kuljetuspalvelut	-147 520	-118 450	-295 250	149,3 %
4430 Sosiaali- ja terveystarvikkeet	-10 292	-14 000	-15 000	7,1 %
4440 Koulutus- ja kulttuuripalvelut	-22 784	-23 700	-29 400	24,1 %
4450 Osuus verokustannuksiin	-7 886	-11 000	-9 000	-18,2 %
4460 Muut yhteistoimintaosuudet	-27 342	-20 000	-57 800	189,0 %
4470 Muut palvelut	-105 286	-18 300	-96 000	424,6 %
Muiden palvelujen ostot	-977 026	-1 048 550	-1 487 162	41,8 %
Palvelujen ostot	-1 126 409	-1 389 249	-1 972 362	42,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana				
4500 Toimisto- ja koulutarvikkeet	-3 858	-10 700	-8 000	-25,2 %
4510 Kirjallisuus	-17 492	-13 500	-14 100	4,4 %
4511 Kirjastoaineisto	-3 958	-5 500	-4 000	-27,3 %
4520 Elintarvikkeet	-47 628	-51 000	-50 600	-0,8 %
4530 Vaatteisto	-1 889	-10 900	-10 350	-5,0 %
4533 Lääkkeet	0	-200	-250	25,0 %
4534 Hoitotarvikkeet	0	-400	-400	0,0 %
4540 Lääkkeet ja hoitotarvikkeet	-11	-200	-550	175,0 %
4550 Puhdistusaineet ja -tarvikkeet	-3 234	-14 600	-2 400	-83,6 %
4560 Poltto- ja voiteluaineet	-2 068	-3 750	-2 500	-33,3 %
4570 Lämmitys	-158 954	-137 800	-61 000	-55,7 %
4571 Sähkö	-93 329	-97 200	-95 200	-2,1 %
4572 Vesi	-18 207	-17 450	-31 050	77,9 %
4575 Kemikaalit	0	-200	-1 200	500,0 %
4576 Lämmön hankinta (lämpölaitos)	-6 051	-8 000	-90 000	1025,0 %
4580 Kalusto	-16 533	-74 700	-94 500	26,5 %
4590 Rakennusmateriaali	-7 200	-41 100	-25 400	-38,2 %
4600 Muu materiaali	-45 589	-28 200	-44 400	57,4 %
4640 Aktivoidut aineet, tarv., tavarat	0	0	0	0,0 %
Ostot tilikauden aikana	-426 001	-515 400	-535 900	4,0 %

Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-426 001	-515 400	-535 900	4,0 %
Avustukset				
Avustukset kotitalouksille				
4700 Lasten kotihoidon tuki (lakisääteinen)	-9 569	-6 000	-18 000	200,0 %
4702 Lasten kotihoidon tuen kuntalisä	0	0	-15 600	100,0 %
4730 Muut avustukset kotitalouksille	-9 568	-15 000	-23 000	53,3 %
Avustukset kotitalouksille	-19 137	-21 000	-56 600	169,5 %
Avustukset yhteisöille				
4740 Avustukset yhteisöille	-96 620	-105 300	0	-100,0 %
4748 Kunnan rahoitusosuus työttömyysuista	0	0	-70 000	100,0 %
4749 Muut avustukset yhteisöille	0	0	-60 500	100,0 %
Avustukset yhteisöille	-96 620	-105 300	-130 500	23,9 %
Avustukset	-115 757	-126 300	-187 100	48,1 %
Muut toimintakulut				
Vuokrat				
4800 Maa- ja vesialueiden vuokrat	-617	-600	-600	0,0 %
4820 Rakenn ja huoneist. vuokrat/vastikkeet	-77 308	-35 400	-75 000	111,9 %
4840 Koneiden ja laitteiden vuokrat	-23 103	-24 700	-22 250	-9,9 %
4860 Muut vuokrat	-1 543	0	-150	100,0 %
Vuokrat	-102 571	-60 700	-98 000	61,4 %
Muut toimintakulut				
4900 Välilliset verot	-406	0	0	0,0 %
4910 Välittömät verot	-20	0	-20	100,0 %
4930 Luottotappiot	-11 521	-500	-500	0,0 %
4940 Muut kulut	-7 821	-1 500	-4 700	213,3 %
Muut toimintakulut	-19 768	-2 000	-5 220	161,0 %
Muut toimintakulut	-122 339	-62 700	-103 220	64,6 %
TOIMINTAKULUT	-2 976 875	-3 173 559	-4 059 550	27,9 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2 032 570	-2 425 961	-3 168 530	30,6 %
Verotulot				
5000 Kunnallisvero	979 828	806 000	859 000	6,6 %
5100 Kiinteistövero	671 431	670 000	672 000	0,3 %
5200 Osuus yhteisöveron tuotosta	212 068	206 000	244 000	18,4 %
5400 Muut verot	0	0		
Verotulot	1 863 327	1 682 000	1 775 000	5,5 %
Valtionosuudet				
5500 Yleinen valtionosuus	803 033	973 115	1 036 561	6,5 %
5502 Verotuloihin perustuva valtionosuuksien	51 482	69 247	37 230	-46,2 %
5510 Veromenetyksen kompensatio	149 775	125 745	127 000	1,0 %
5700 Kunnan opetus- ja kult.toim. valtionos.	-197 561	-197 164	-196 000	-0,6 %
5890 Verotulomenetyksen kompensatio	0	0	0	0,0 %
Valtionosuudet	806 729	970 943	1 004 791	3,5 %
Rahoitustuotot ja -kulut			0	

Korkotuotot			0	
6010 Korkotuotot As Oy:t antolainoista	0	0	0	0,0 %
6020 Korkotuotot sijoituksista ja talletuk.	0	0	0	0,0 %
6030 Maksuliikennetilien korot	0	0	0	0,0 %
6050 Muut korkotuotot	2	0	0	0,0 %
Korkotuotot	2	0	0	0,0 %
Muut rahoitustuotot			0	
6100 Osinkotuotot ja osuuspääomien korot	31 613	31 000	31 000	0,0 %
6115 Korvaus peruspääomasta	0	0	0	0,0 %
6120 Verotilitysten korot ja korotukset	2	0	0	0,0 %
6130 Viivästyskorkotulot	2 384	0	0	100,0 %
6140 Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	881	0	0	
6170 Muut rahoitustuotot	727	0	0	
Muut rahoitustuotot	35 607	31 000	31 000	0,0 %
Korkokulut			0	
6210 Korkokulut lainoista ulkopuolisilta	-62 548	-45 000	-37 700	-16,2 %
6240 Maksuliikennetilien korot	0	0	0	0,0 %
Korkokulut	-62 548	-45 000	-37 700	-16,2 %
Muut rahoituskulut			0	
6310 Verotilitysten korot	0	0	0	0,0 %
6320 Viivästyskorot ja korotukset	-96	-500	-500	0,0 %
6350 Luottoprovisiot	-863	-700	0	-100,0 %
6380 Muut rahoituskulut	0	-250	-250	0,0 %
Muut rahoituskulut	-959	-1 450	-750	-48,3 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-27 898	-15 450	-7 450	-51,8 %
VUOSIKATE	609 588	211 532	-394 489	-286,5 %
Poistot ja arvonalentumiset			0	
Suunnitelman mukaiset poistot			0	
7130 Poistot rakennuksista	-126 826	-126 825	-125 681	-0,9 %
7140 Poistot kiint. rakenteista ja laitteista	-52 849	-44 469	-37 514	-15,6 %
7150 Poistot koneista ja kalustosta	-3 867	-3 674	-3 674	0,0 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-183 542	-174 968	-166 869	-4,6 %
Arvonalentumiset				
7230 Pysyvien vast. hyödyk. Arvonalentumiset	-277 485	0	0	0,0 %
Arvonalentumiset	-277 485	0	0	0,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	-461 027	-174 968	-166 869	-4,6 %
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot				
8000 Pysyvien vastaavien myyntivoitot	0	0	0	0,0 %
8020 Vahingon-/takauskorv. ja sopimussakot	12 175	0	0	0,0 %
Satunnaiset tuotot	12 175	0	0	0,0 %
TILIKAUDEN TULOS	160 736	36 564	-563 058	-1639,9 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	160 736	36 564	-563 058	-1639,9 %

7 Investointiosa 2026 (suunnitelmavuodet 2027–2028)

7.1 Luhangan päiväkoti 1.350.000 € (sis. hankevarausta 120.000)

Nykytilankuvaus

Luhanka ei ole historiansa aikana investoinut kertaakaan lasten päiväkotitiloihin. Nykyiset varhaiskasvatuksen tilat ovat vanhan koulun asuntotiloissa. Aiemmat tilat ovat olleet tavallisia kunnan perheasuntoja. Tällä hetkellä Luhangan kunnan varhaiskasvatus (ryhmäperhepäivähoito 12 paikkaa) toimii Tammijärvellä vanhassa -50 luvulla rakennetussa kivikoulussa. Tilat ovat käyneet nykyisiin varhaiskasvatus tarpeisiin liian ahtaaksi (12 lasta) ja henkilökunnalle (3–4 kasvattajaa). Lisäksi ilmanvaihdon puute heikentää lasten ja henkilökunnan hyvinvointia. Nykyinen tilaratkaisu ei täytä tämän hetken varhaiskasvatuksen tilasuosituksia, eikä näin ollen tue laadukasta toimintaa. Rakennus on teknisesti käyttöikänsä päässä ja kuntotutkimuksen mukaisesti tarvitsee merkittävät saneerausinvestoinnin, mikäli tiloja halutaan ylipäättään edes käyttää ja varsinkin jatkossa varhaiskasvatustiloina. Vanhan koulun saneeraus ei ole tarkoituksenmukaista enää miltään osin.

Varhaiskasvatusikäisten lasten määrä on kehittynyt viime vuosina myönteisesti, joka on merkinnyt sitä, että syksyllä 2026 päivähoitoon ilmoittautuneet lapset eivät mahdu nykyisiin tiloihin. Kevään 2025 aikana kaikki 12 paikkaa tulivat käyttöön. Lisäksi varhaiskasvatuspalveluiden ulkopuolella on tällä hetkellä muutama lapsi kotihoidon tuen piirissä (1–6 v).

Tilan tarve:

Päiväkodin uusien tilojen mitoitus on 22 lapselle, 7 aikuiselle, noin 300 neliötä. Tiloja ei lähtökohtaisesti suunnitella vapaaseen kansalaiskäyttöön, mutta esimerkiksi lasten harrastamisen tukeminen uusien tilojen avulla olisi suotavaa.

Aikataulu:

Hanke esitetty investointiohjelmassa 1.350.000 euroa vuodelle 2026. Hankesuunnitelma käytännössä valmis. Rakennustyöt suunniteltu alkavaksi touko-kesäkuussa 2026 ja tavoitteena rakennuksen käyttöönotto tammikuussa 2027.

Hankkeen toteuttamiseen liittyvät tiedot:

Rakennus on tarkoitus sijoittaa nykyisen Marttalan tilalle koulun pihapiiriin. Erillistä tonttiliittymää eikä paikoitusaluetta tarvita. Päiväkotipihan koko mitoitetaan suositusten mukaiseksi. Pihan välineet ja varusteet tarkennetaan hanke- ja toteutussuunnitteluvaiheessa. Henkilökunnan edustus on suunnitteluryhmässä otettu huomioon. Lapsia voidaan myös osallistaa leikkialueen suunnittelussa. Investointi rakennutetaan KVR-urakkana.

Toiminnan kustannukset:

Toiminnan kustannukset ovat verrannolliset lasten määrään. Ruokahuolto tulee koulun ruokalasta ja siistijäpalvelu kunnan omana työnä.

Väistötilat:

Varhaiskasvatustoiminnot ovat nykyisissä tiloissa vielä vuoden 2026 ajan ennen siirtymistä uusiin tiloihin.

Lapsivaikutusten arviointi

Terveys: Luhangan päiväkoti ja koulu mahdollistaa alueen lapsille kehittävän, oppimista edistävän, terveellisen ja turvallisen varhaiskasvatus- ja kouluympäristön lähipalveluna. Uusi pienten lasten päiväkotiyksikkö pystyy tarjoamaan varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisen

ympäristön. Uusi rakennus oppimisympäristöineen luo viihtyvyyttä ja myönteistä asennetta lapsiin ja perheisiin.

Turvallisuus ja liikkuminen: Uudisrakennuksen suunnittelun yhteydessä on mietitty myös ympäristön liikenneturvallisuutta. Saattopaikoilta suunnitellaan turvallinen yhteys rakennukseen. Käytössä oleva liikuntasali mahdollistaa osaltaan tavoitteen innostaa lapsia liikkumaan monipuolisesti sekä kokemaan liikunnan iloa.

Arjen sujuvuus: Hankkeella on myönteisiä vaikutuksia lasten ja perheiden arjen sujumiseen, kun varhaiskasvatus pystytään tarjoamaan lähipalveluna kunnan lapsille. Rakennuksen tilat tulevat olemaan monikäyttöisiä ja niitä on mahdollista iltakäyttää esimerkiksi lasten harrastustoimintaa varten.

Päätösten vaikutusten ennakkoarviointi

Vaihtoehtotarkastelu:

Esitetystä suunnitellusta rakennuksesta on tehty vaihtoehtoisia tarkasteluja. Vaihtoehtoisesti on tarkasteltu vastaavaa investointia vuokrattavina moduulitiloina tai nykyisten tilojen saneerauksena. Heti aluksi nykyisten tilojen saneeraus ei ole tarkoituksenmukaista. Nykyiset tilat ovat osana suurta vanhaa koulurakennusta, jolloin saneeraus ei nouse edes vaihtoehdoksi kustannusten vuoksi. Vuokrattavassa moduuliratkaisussa tilakysymykset sinällään ei poikkea paikalleen rakennettavasta vaihtoehdosta muilta osin kuin taloudellisena tarkasteluna, jossa kunta vuokraisi rakennuksen. Rahoituksellisesti ratkaisu vastaa samaa kuin, että kunta rakentaisi kohteen velalla, mitä lyhennetään vuotuisesti. Moduuliratkaisussa vuokra-ajan jälkeen on mahdollisuus luopua rakennuksesta, mutta käytännössä rakennus on silloin maksettu kokonaisuudessaan vuokraajalle. Omassa taseessa rakennus jää myös velanmaksun jälkeen kunnalle, samoin käyttökulut.

Vertailtaessa eri teemoja KVR-urakkana tehtävän rakennuksen ja vuokrattavan moduuliratkaisun välillä on havaittavissa, että erot syntyvät käytännössä taloudellisen ratkaisun eroista.

Hyvinvointi, terveys ja terveyserot ovat molemmissa hyvällä tasolla.

Liikkuminen ja liikunta toimintaympäristössä on molemmissa vaihtoehtoisissa hyvällä tasolla.

Osallisuus yhteisöllisyys ja vaikutusmahdollisuudet on molemmissa hyvällä tasolla.

Turvallisuus on molemmissa toimintaympäristöissä hyvällä tasolla.

Palvelun saatavuus ja laatu on molemmissa hyvällä tasolla, kun kaikki varhaiskasvatusikäiset saadaan samaan yksikköön.

Ympäristörasituksen ja ympäristöterveyden osalta ei merkittävää eroa

Varautuminen ja huoltovarmuus ei merkittävää eroa. Erillinen rakennus omalla tekniikalla lisää huoltovarmuutta.

Organisaation ja henkilöstön näkökulmasta ei merkittävää eroa.

Syntyvyys Luhangassa on ollut pientä, mutta luvut osoittavat selkeää nousua tapahtuneen viime vuosina: Luvut osoittavatkin, ettei kunnan elinvoima ole kokonaan hiipumassa, mutta pienen väestömäärän vuoksi syntyvyyden vaihtelut näkyvät selvästi vuosikohtaisissa luvuissa. Koska syntyneiden lasten määrä on noussut, myös varhaiskasvatuksen palveluiden tarve kasvaa. Nykyiset tilat on todettu Jyväskylän ympäristöterveyden tarkastuksessa ahtaiksi, joten tilojen riittävyys vaatii nyt tarkkaa suunnittelua. On tärkeää arvioida ja suunnitella uudistilojen rakentamista, jotta pystytään varmistamaan laadukas ja turvallinen varhaiskasvatus kaikille pienille kuntalaisille.

Ennakkovaikutusten arvioinnin perusteella on selvää, että Luhangan kunta tarvitsee uudet tilat varhaiskasvatukselle. Moduliratkaisu mahdollistaisi ehkä nopeamman käyttöönoton, kun taas uudisrakennus tarjoaisi pitkäaikaisen ratkaisun, mutta edellyttäisi mahdollisesti väliaikaisia lisätilojen/resurssien käyttöönottoa rakentamisen ajaksi. Mikäli päädytään rakentamaan varhaiskasvatus tilat tulisi jo tässä vaiheessa miettiä tarvittaessa tilojen mahdollinen muunneltavuus kunnan muuttuviin tarpeisiin.

7.2 Koulukiinteistön lämmitysjärjestelmän uudistus: (300.000 €, ei laskelmissa)

Koulukiinteistön lämmitysjärjestelmä on teknisesti tiensä päässä. Järjestelmä tulee uusia tai vaihtoehtoisesti tutkitaan mahdollisuutta hankkia kiinteistölle lämpö palveluna. Ratkaisun löydyttyä mahdollinen rahoitus päätetään erikseen.

7.3 Vesijätön lunastus Kesäime-tilan rannoilta 15.000 €

Vesijätönlunastus varmistaa, että kiinteistön raja ulottuu veteen asti ja mahdollistaa kiinteistön jatkokäytön sujuvan kehityksen.

7.4 Suunnitelmavuodet 2027–2028:

2027: Leikkikalusteet 50.000 €

Leikkikalusteita koulun ympäristöön asennettuna

2027: Katuverkon kunnostusta ja asfaltointia 70.000 €

Kunnan katuinfran kunnostamista ja asfaltointia. Kerätään kaikki tarpeet kerralla, kun saadaan kirkonkylän kaavalle lainvoimainen päätös.

2027: Matkaparkki – Leirintäalue 150.000 € (EU-hanke)

Alueen suunnittelu ja rakentaminen mahdollisesti mämminiemen alueelle tai vaihtoehtoisesti kirkonkylän keskustaan. Kartoitetaan hankkeeseen EU-rahoitusta.

2028: Uusi kuntosali ja sisäampumarata 350.000 €

Kuntosalin ja sisäampumaradan uusiminen purettavan koulurakennuksen tilalle nykyisestä kellarista uusiin tiloihin maanpäälle.

8 Rahoitusosa 2026 (Suunnitelmavuodet 2027–2028)

Talousarvion rahoitusosan rahoituslaskelma muodostuu kunnan varsinaisen toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirtojen muutoksista.

Toiminnan rahavirta osoittaa, missä määrin kunta on pystynyt tilikauden aikana toiminnan avulla saamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun. Investointien rahavirta osoittaa rahavarojen käytön, jonka avulla kunta järjestää palvelutuotannon edellytykset ja kerryttää tulevia rahavirtoja pitkällä aikavälillä.

Rahoituksen rahavirrat osoittavat antolaina- ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana. Toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirtojen yhteenlaskettu muutos vastaa taseesta laskettua rahavarojen muutosta.

Vuonna 2026 kassavarat kattavat investointimenoista 100 %:a. Investointien rahoittamiseksi ei oteta uutta lainaa. Pitkäaikaisia talousarviolainoja ei oteta vuonna 2026 ja kunnan pitkäaikaisia lainoja lyhennetään 0,129 miljoonaa euroa. Lainojen korkoja maksetaan noin 37.700 euroa. Lyhytaikaista lainaa kunnalla ei ole (muuta kuin vuodenaikana tapahtuvat lyhennykset pitkäaikaisista lainoista).

Vuosien 2026 laskelmat perustuvat Kuntaliiton veroennustekehikon ja Kuntatalousohjelman mukaisiin arvioihin.

Pitkäaikaisten lainojen määrä 31.12.2025 on arvion mukaan noin 1.957 M€ eli 2.857 €/asukas (väestö 685) (oli 2.972 €/asukas, väestö 702).

Päiväkoti-investointi rahoitetaan kokonaan kassavaroilla.

RAHOITUSOSA

TA 2026

Toiminnan rahavirta

Vuosikate	-396 189,00
Tulorahoituksen korjauserät	0,00
	-396 189,00

Investointien rahavirta

Investointimenot (-)	-1 365 000,00
Rahoitusosuudet inv.menoihin	0,00
Investointien myyntitulot (+)	0,00
	-1 365 000,00

Toiminnan ja investointien rahavirta -1 761 189,00

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset	
Antolainasaamisten lisäykset	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	0,00
	0,00

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+)	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys (-)	-129 810,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00
	-129 810,00

Oman pääoman muutokset 0,00

Rahoituksen rahavirta -129 810,00

Rahavarojen muutos -1 890 999,00

Lainakanta 31.12.2025: 1 957 973,00 €, josta lyhytaikaista 129 810,00 €

Lainakanta 31.12.2026: 1 828 163,00 €, josta lyhytaikaista 129 810,00 €

8. YHTEENVETO VUODEN 2026 TALOUSARVIOSTA

YHTEENVETO VUODEN 2026 TALOUSARVIOSTA

	MENOT	TULOT	POISTOT	NETTO
KÄYTTÖTALOUSOSA				
YLEISHALLINTO				
Vaalit	0	0	0	0
Kunnanvaltuusto	-21 261	0	0	-21 261
Tarkastuslautakunta	-9 450	0	0	-9 450
Yleishallinto	-490 325	0	0	-490 325
Hallinto	-215 953	0	0	-215 953
Henkilöstöhallinto	-34 000	3 000	0	-31 000
Elinkeinotoiminnan kehittäminen	-8 500	0	0	-8 500
Maaseutulautakunta	-9 900	0	0	-9 900
YLEISHALLINTO YHTEENSÄ	-789 389	3 000	0	-786 389
	MENOT	TULOT	POISTOT	NETTO
SIVISTYSTOIMI				
Sivistystoimen hallinto	-111 453	0	0	-111 453
Perusopetus	-697 075	2 000	0	-695 075
Varhaiskasvatus	-268 100	10 000	0	-258 100
Esiopetus	-41 728	0	0	-41 728
Yleissivistävä koulutus	-23 000	0	0	-23 000
Kulttuuritoimi	-88 548	400	0	-88 148
Vapaa-aikatoimi	-90 820	200	-1 533	-92 153
SIVISTYSTOIMI YHTEENSÄ	-1 320 724	12 600	-1 533	-1 309 657
TEKNINEN OSASTO				
Rakennusvalvonta ja ympäristö	-112 250	3 500	0	-108 750
Hallinto ja suunnittelu	-171 631	0	0	-171 631
Keskuskeittiö	-86 997	82 800	0	-4 197
Yhdyskuntasuunnittelu	-15 800	0	0	-15 800
Liikenneväylät	-55 000	0	-14 220	-69 220
Jätehuolto	-180 600	183 000	-707	1 693
Puistot ja yleiset alueet	-25 100	5 300	-7 011	-26 811
Kiinteistöt	-683 240	327 005	-131 664	-487 899
Muut kiinteistöpalvelut	-212 577	5 000	-2 119	-209 696
Muu liiketoiminta	-600	0	0	-600
Maa ja metsätilat	-6 780	180 000	0	173 220
Vesi- ja lämpölaite	-101 862	9 315	-9 614	-102 161
TEKNINEN TOIMI YHTEENSÄ	-1 652 437	795 920	-165 335	-1 021 852

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ	-3 762 550	811 520	-166 868	-3 117 898
TULOSLASKELMAOSA				
Verotulot	0	1 775 000	0	1 775 000
Valtionosuudet	0	1 004 791	0	1 004 791
Korkotuotot	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	0	31 000	0	31 000
Korkokulut	-37 700	0	0	-37 700
Rahoituskulut	-750	0	0,00	-750

INVESTOINTIOSA				
Luhangan päiväkot	-1 350 000	0	0	-1 350 000
Vesijätön lunastus	-15 000	0	0	-15 000
Investoinnit yhteensä	-1 365 000			-1 365 000
POISTOT (ei rahankäyttöä)				0
RAHOITUSOSA				
Antolainasaamisten muutos				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaik.lainojen lisäys	0			
Pitkäaik.lainojen vähennys	-129 810			-129 810
Lyhytaik.lainojen muutos	0			0
Vaikutus maksuvalmiuteen	-1 889 299			-1 889 299
YHTEENSÄ	-5 295 810	3 622 311		-1 673 499